

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Political & Social

Rapport

De waarde van Nederlandse diploma's

Onderzoek onder docenten en werkgevers

Petra Kramer

F7950 | 2 juni 2010

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder schriftelijke toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan.

© TNS NIPO | ISO 9001 |

Inhoud

	Samenvatting	1
	Inleiding	5
1	Oordeelsvorming over diploma's	7
1.1	Behaald niveau van leerling en kwaliteit examinering meest bepalend in waardeoordeel docenten over diploma's vooropleidingen	7
1.2	Naast behaald niveau leerling zijn ook goede naam van opleiding en verworven competenties belangrijk in waardeoordeel werkgevers over diploma's	9
2	De waarde van diploma's in het algemeen	11
2.1	Meerderheid docenten redelijk positief over vooropleidingen	11
2.2	Werkgevers hechten waarde aan diploma's en zijn hierover vrij positief	12
2.3	Transparantie diploma's en consistentie tussen opleidingen volgens docenten niet erg groot	16
2.4	Transparantie diploma's en consistentie tussen opleidingen kan ook beter voor werkgevers	18
2.5	Meer dan helft docenten van alle opleidingsniveaus vindt dat waarde diploma's in afgelopen 10 jaar is gedaald	20
2.6	Werkgevers iets positiever dan docenten over stijging/daling waarde diploma's in afgelopen 10 jaar	22
2.7	Docenten hebben meeste vertrouwen in diploma's en examinering havo en vwo	24
2.8	Ook werkgevers hebben meeste vertrouwen in waarde diploma's en examinering van hogere opleidingsniveaus	27
3	Nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs	30
3.1	Leerwegen vmbo/mbo	30
3.2	Profielen havo en vwo	34
3.3	Breed opleidingsaanbod hbo en w.o. en transparantie hiervan	36
3.4	Branchediploma's	39
3.5	Diplomasupplement	40
3.6	Ervaringscertificaten	42
3.7	Invoering landelijk diplomaregister	45

Bijlage 1 Vragenlijsten

Inhoud figuren en tabellen

1	Mate waarin factoren voor <u>docenten</u> een rol spelen bij het vormen van een oordeel over de waarde van diploma's (percentages (zeer) grote rol)	7
2	Mate waarin factoren voor <u>werkgevers</u> een rol spelen bij het vormen van een oordeel over de waarde van diploma's (percentage (zeer) grote rol)	9
3	Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van diploma's van vooropleidingen? (docenten)	11

4 In welke mate spelen behaalde diploma's en certificaten (zoals formele opleidingscertificaten en de minder formele ervaringscertificaten) voor u een rol bij de selectie van nieuwe medewerkers? (werkgevers)	13
5 Van welke opleidingsniveaus neemt u wel eens medewerkers aan?	14
6 Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van diploma's die nieuwe medewerkers in hun opleiding hebben behaald? (werkgevers)	15
7 In hoeverre vindt u de diploma's van de directe vooropleidingen transparant? (docenten)	17
8 In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke directe vooropleidingen consistent? (docenten)	18
9 In hoeverre vindt u de diploma's van nieuwe werknemers transparant? (werkgevers)	19
10 In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke opleidingen volgens u consistent? (werkgevers)	20
11 Is de waarde van diploma's van vooropleidingen vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven? (docenten)	21
12 Waardoor is deze daling van de waarde van diploma's volgens u veroorzaakt? (docenten)	22
13 Is de waarde van diploma's naar uw idee vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven? (werkgevers)	23
14 Waardoor is deze daling volgens u veroorzaakt? (werkgevers)	24
15 In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van diploma's van <opleidingsniveau>? (docenten) In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering van <opleidingsniveau>? (docenten)	25
16 In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van de diploma's van <opleidingsniveau>? (werkgevers) In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering van <opleidingsniveaus>? (werkgevers)	27
17 In hoeverre beïnvloeden de leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarden van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief? (docenten)	31
18 In hoeverre beïnvloeden de leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarden van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief? (werkgevers)	32
19 In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?(docenten)	34
20 In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?(werkgevers)	35
21 Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo? (docenten)	37
22 Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo en w.o.? (werkgevers)	38
23 Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van branchediploma's? (werkgevers)	39
24 In hoeverre heeft het diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed? (docenten)	40
25 In hoeverre heeft het diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed? (werkgevers)	41

26 <i>In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten naar uw mening de waarde van diploma's positief of negatief? (docenten)</i>	42
27 <i>In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten volgens u de waarde van diploma's positief of negatief? (werkgevers)</i>	44
28 <i>Er zijn gevorderde plannen om een centraal diplomaregister in te voeren (...uitleg..). Wat vindt u van deze ontwikkeling? (docenten)</i>	45
29 <i>In hoeverre zal dit diplomaregister naar uw mening een positieve invloed hebben op het vertrouwen dat u heeft in de waarde van diploma's van uw potentiële nieuwe medewerkers? (werkgevers)</i>	46

Samenvatting

TNS NIPO heeft in opdracht van de Onderwijsraad een onderzoek uitgevoerd onder docenten en personeelsfunctionarissen (verder aangeduid als 'werkgevers') over de waarde die zij hechten aan diploma's, hun oordeel over de huidige diploma's en welke factoren een rol spelen in hun beoordeling van deze diploma's.

Factoren die het oordeel over diploma's bepalen

Als docenten een oordeel vormen over de waarde van diploma's van vooropleidingen, kijken ze daarbij het meest naar het behaalde niveau van de leerling/student en de kwaliteit van de examinering. Zij vinden het ook belangrijk dat de vooropleiding transparant is en voor sommige docenten speelt de (goede) naam van de vooropleiding een belangrijke rol. Men kijkt niet zozeer naar slagingspercentages van vooropleidingen.

Voor werkgevers is het behaalde niveau van de leerling eveneens het belangrijkste. Daarnaast speelt voor hen de goede naam van de vooropleiding een wat belangrijker rol, evenals de mate waarin het diploma (mede) gebaseerd is op elders verworven competenties. Kwaliteit van de examinering en transparantie van de opleiding vinden werkgevers wat minder belangrijk. Het slagingspercentage van de opleiding is ook voor werkgevers het minst belangrijk.

Oordeel over waarde diploma's (docenten)

Docenten zijn over het algemeen redelijk positief over de waarde van de diploma's van directe vooropleidingen. Ongeveer de helft beoordeelt de diploma's van directe vooropleidingen als 'redelijk'. Wel zijn mbo-docenten het minst positief en w.o.-docenten het meest. Ook als we meer specifiek vragen naar het vertrouwen dat men heeft in de diploma's van verschillende opleidingsniveaus zien we dat hogere niveaus het meeste vertrouwen krijgen, vmbo en mbo scoren net voldoende.

Docenten die de waarde van diploma's als redelijk of slecht beoordelen en/of er minder vertrouwen in hebben, zijn vooral kritisch over het opgedane kennisniveau van de studenten, niveauverschillen en de aansluiting op de vervolgopleiding.

Meer dan helft docenten van alle opleidingsniveaus vindt dat de waarde van diploma's in de afgelopen 10 jaar is gedaald. Dit komt volgens hen vooral doordat competentiegericht onderwijs zorgt voor minder parate kennis, door diploma-inflatie in verband met de druk om meer hoogopgeleide mensen te krijgen en doordat ze een achteruitgang zien in de Nederlandse taalvaardigheid.

Oordeel over waarde diploma's (werkgevers)

Behaalde diploma's spelen voor de meeste werkgevers een rol bij de selectie van nieuwe medewerkers. Voor werkgevers uit de quartaire sector en grotere bedrijven zijn diploma's veel belangrijker dan voor werkgevers uit de overige sectoren.

Werkgevers die kritisch zijn over de waarde van diploma's, vinden vooral dat een diploma nog niet genoeg zegt over de competenties en vaardigheden van kandidaten en dat (aansluiting bij) de praktijk erg belangrijk is.

Ook onder werkgevers zien we meer vertrouwen in diploma's van hogere opleidingsniveaus. De redenen waarom sommige werkgevers niet zoveel vertrouwen hebben in diploma's verschillen niet veel tussen opleidingsniveaus: ze missen vooral praktijkgerichtheid en inzicht in de competenties van potentiële nieuwe medewerkers.

Werkgevers zijn iets positiever dan docenten over de stijging of daling van de waarde van diploma's in de afgelopen 10 jaar. Ruim een derde heeft het idee dat de waarde van diploma's is gedaald, maar daarnaast vindt ook een vijfde dat de waarde gestegen is. Deze laatste groep schrijft deze stijging vooral toe aan het idee dat er beter onderwijs of betere opleidingen beschikbaar zijn.

Werkgevers die vinden dat de waarde van diploma's gedaald is, noemen als belangrijkste oorzaken hiervoor dat opleidingen te weinig praktijkgericht zijn en dat er (door competentiegericht onderwijs) te weinig parate kennis is.

Leerwegen vmbo/mbo

Ruim twee op de vijf mbo-docenten en een op de drie hbo-docenten vinden dat leerwegen een (sterk) positieve invloed hebben op de waarde van (v)mbo-diploma's. Van beide groepen vindt echter ook bijna een kwart dat het juist een (sterk) negatieve invloed heeft. Positieve docenten vinden vooral dat het onderwijs hierdoor meer is afgestemd op de student, op de praktijk en op het vervolgonderwijs:

Docenten die vinden dat leerwegen een negatieve invloed hebben, vinden juist vaak dat leerwegen voor minder transparantie en een lager niveau hebben gezorgd.

Werkgevers hebben minder vaak de indruk dat leerwegen een negatieve invloed hebben op de waarde van (v)mbo-diploma's. Werkgevers die positief zijn, vinden dat opleidingen hierdoor beter zijn afgestemd op de praktijk en dat het de inhoud van de diploma's en de interesses van de student duidelijker maakt:

Negatieve werkgevers vinden vooral dat de verschillende leerwegen voor onduidelijkheid en minder transparantie zorgen:

Profielen havo en vwo

De meerderheid van de hbo- en w.o.-docenten is positief of neutraal over de invloed van profielen, met als reden dat het zorgt voor een betere aansluiting op de vervolgopleiding en interesses van de leerling en dat het zorgt voor duidelijkheid/transparantie.

Docenten die negatief zijn, zien de profielen vooral als beperking van de keuze en de breedte van het vakkenpakket.

Werkgevers zijn ook overwegend positief of neutraal. Men is positief omdat men vindt dat leerlingen hierdoor beter weten wat ze willen, het hen meer richting geeft en voorkomt dat het te algemeen blijft.

Werkgevers die vinden dat het geen verschil maakt, vinden dat het niveau er niet door verandert en dat het diploma niet alles zegt: het gaat ook om de ervaring, motivatie en vervolgopleiding. Werkgevers die profielen niet goed vinden, vinden dat deze zorgen voor teveel beperking in vakkeuze en breedte van de opleiding.

Breed opleidingsaanbod hbo en w.o. en transparantie hiervan

De meeste w.o.-docenten vinden de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo niet goed, maar ook niet slecht, een derde vindt deze wel slecht.

Docenten die kritisch zijn, vinden dat er teveel verschillende opleidingen zijn, dat er steeds nieuwe (Engelse) namen komen en dat het niet altijd duidelijk is wat je met een opleiding kunt.

Werkgevers zijn iets positiever. Werkgevers die positief zijn over de transparantie, vinden de inhoud van en de informatie over de opleidingen duidelijk en vinden het goed dat er veel keuze/aanbod is. Werkgevers die minder positief zijn, vinden het aanbod juist te groot en onoverzichtelijk.

Branchediploma's

Voor zover werkgevers bekend zijn met branchediploma's, zijn zij erg positief. Het lijkt erop dat zij het vooral prettig vinden dat deze branchespecifieke opleidingen meer gericht zijn op hun eigen vak en meer de diepte ingaan.

Diplomasupplement

De meeste w.o. docenten vinden dat het diplomasupplement de transparantie van Nederlandse diploma's positief heeft beïnvloed, niemand ziet een negatieve invloed. Het lijkt erop dat men vooral vindt dat wat extra informatie in de vorm van een diplomasupplement geen kwaad kan.

Hetzelfde geldt voor werkgevers.

Ervaringscertificaten

Er is verdeeldheid over de invloed die ervaringscertificaten hebben op de waarde van diploma's. Ruim twee op de vijf hbo- en w.o.-docenten vinden deze positief, maar een derde van de hbo-docenten en een kwart van de w.o.-docenten juist negatief.

Docenten die positief zijn, vinden dat ervaring waardevol is en een goede indruk geeft van de kandidaat.

Docenten die vinden dat ervaringscertificaten geen invloed hebben op de waarde van diploma's, vinden vaak dat een diploma er niet anders van wordt, omdat het gaat om het eindniveau. De negatieve docenten hebben ook hun twijfels over de toetsing/criteria.

Werkgevers hebben relatief vaker het idee dat ervaringscertificaten een positieve invloed hebben op de waarde van diploma's. Men vindt de praktijkervaring vaak een waardevolle aanvulling op de theorie.

Werkgevers die vinden dat ervaringscertificaten geen of een negatieve invloed hebben op de waarde van diploma's, geven redenen die vergelijkbaar zijn met die van de docenten.

Invoering landelijk diplomaregister

Een grote meerderheid van de docenten vindt de invoering van het diplomaregister een (zeer) goede ontwikkeling, vrijwel niemand heeft hier bezwaar tegen.

Bij de werkgevers is gevraagd in hoeverre men vindt dat het diplomaregister een positieve of negatieve invloed zal hebben op de waarde van diploma's van potentiële nieuwe medewerkers. Ook dan is er vrijwel niemand die een negatieve invloed ziet.

Inleiding

De Onderwijsraad adviseert de regering en de Tweede Kamer, gevraagd en ongevraagd, over hoofdlijnen van beleid en wetgeving op het gebied van het onderwijs.

Op basis van eerdere adviezen van de Onderwijsraad met betrekking tot examinering heeft de Tweede Kamer vastgesteld dat leerlingen, studenten, vervolgoopleidingen en potentiële werkgevers vertrouwen moeten kunnen stellen in de examinering in het Nederlandse onderwijs. Daarnaast wordt er de laatste tijd veel gepraat over zaken als niveaudaling binnen het onderwijs, toenemende differentiatie binnen het onderwijs en allerlei vormen van nieuwe diploma's en certificaten.

Daarom heeft de Tweede Kamer de Onderwijsraad verzocht om advisering over de volgende vragen:

- Kan de samenleving rekenen op de betrouwbaarheid van het diploma?
- Is het diploma voldoende herkenbaar (voor vervolgoopleiding en/of arbeidsmarkt)
- Houdt het diploma ook zijn waarde door de jaren heen?

In het kader van de voorbereiding van zijn advies, heeft de Onderwijsraad TNS NIPO gevraagd onderzoek uit te voeren onder docenten uit het vervolgonderwijs en onder personeelsfunctionarissen van bedrijven, instellingen en overheid.

Hoofdvraag

De hoofdvraag in dit onderzoek is:

Welke waarde hechten docenten uit het vervolgonderwijs en personeelsfunctionarissen van bedrijven, instellingen en overheid aan de huidige diploma's, hoe beoordelen zij deze en welke factoren spelen voor hen een rol in de beoordeling van de waarde van diploma's?

Uitvoering onderzoek

Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd tussen 17 en 27 mei 2010, door middel van een onlinevragenlijst. In totaal hebben meegewerkt:

- 156 mbo-docenten;
- 123 hbo-docenten;
- 84 w.o.-docenten.

En daarnaast:

- 208 personeelsfunctionarissen uit de primaire of secundaire sector;
- 182 personeelsfunctionarissen uit de tertiaire sector;
- 228 personeelsfunctionarissen uit de quataire sector¹.

---

¹ * Primaire sector = landbouw, visserij; secundaire sector = industrie, productie, bouw; tertiaire sector = detailhandel (food/non-food), groothandel, auto en reparatie, horeca, transport, opslag en communicatie, zakelijke dienstverlening, overige dienstverlening, IT, financiële instellingen, vrije beroepen; quataire sector = publieke sector (overheid, onderwijs, ziekenhuis en gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening)

Deze personeelsfunctionarissen zijn afkomstig uit organisaties van verschillende groottes:

- 188 met 2-4 werknemers;
- 222 met 5-49 werknemers;
- 208 met 50 werknemers of meer.

De respondenten zijn afkomstig uit databases van TNS NIPO: de docenten uit het docentenpanel en de personeelsfunctionarissen uit TNS NIPObase Business.

In het rapport worden de resultaten van docenten en personeelsfunctionarissen in ieder hoofdstuk steeds apart besproken.

De resultaten van de werkgevers zullen voor de groep werkgevers als geheel (van verschillende sectoren en organisatiegroottes) besproken worden, maar er wordt ook gekeken naar de verschillen tussen organisaties met verschillende aantallen werknemers en uit verschillende sectoren. De primaire en secundaire sector worden hierbij samengenomen, omdat deze vrij veel op elkaar lijken en de primaire sector in Nederland relatief klein is. Om uitspraken te kunnen doen over de totale groep van bedrijven, zijn de resultaten herwogen naar de verdeling van sectoren en organisatiegroottes zoals deze in werkelijkheid is (op basis van cijfers van de Kamer van Koophandel).

We zullen de groepen docenten van de drie verschillende opleidingsniveaus steeds apart bespreken: het is ons inziens niet relevant om uitspraken te doen over de totale groep docenten van de verschillende opleidingsniveaus.

Verder is het goed om rekening te houden met het feit dat de vragen telkens gingen over diploma's van vooropleidingen. Mbo-docenten zullen bij de beantwoording van de vragen vooral hebben gedacht aan vmbo-diploma's, hbo-docenten aan mbo- en havodiploma's en w.o.-docenten aan hbo- en vwo-diploma's.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 laten we zien welke aspecten voor docenten en werkgevers nu een rol spelen als zij een oordeel vormen over de waarde van diploma's.

Vervolgens gaan we in hoofdstuk 2 in op de waarde die diploma's volgens de doelgroepen daadwerkelijk hebben en of zij vinden dat deze in de afgelopen jaren gestegen of gedaald is.

Tenslotte kijken we in hoofdstuk 3 naar een aantal recente ontwikkelingen uit het onderwijs en de mate waarin deze volgens de docenten en werkgevers de waarde van diploma's positief danwel negatief beïnvloeden.

De cijfers in tabellen en grafieken drukken percentages uit, tenzij anders vermeld.

Vetgedrukte getallen in tabellen laten zien dat deze significant verschillen van de resultaten van de overige groepen die in de tabel vermeld worden.

Significantie zegt iets over hoe groot de kans is dat een gevonden verschil tussen de resultaten van twee steekproeven veroorzaakt is door toeval. De kans dat een verschil door toeval is ontstaan, wordt weergegeven in een percentage. Bij TNS NIPO gaan we uit van significantie op 95% niveau. Dat wil zeggen dat de kans dat een verschil tussen twee uitkomsten een écht verschil is (dus niet door toeval is ontstaan) 95% is.

1 Oordeelsvorming over diploma's

Voordat we in de volgende hoofdstukken bekijken hoe docenten en werkgevers de waarde van Nederlandse diploma's beoordelen, beschrijven we in dit hoofdstuk eerst welke factoren voor deze doelgroepen nu eigenlijk een rol spelen als zij deze waarde van diploma's beoordelen.

De volgende factoren zijn aan de respondenten voorgelegd, met de vraag in welke mate deze een rol spelen bij het vormen van een oordeel over diploma's:

- het behaalde niveau van de leerling/student of medewerker;
- de kwaliteit van de examinering;
- goede naam van de opleiding;
- slagingspercentage van de opleiding;
- transparantie van de opleiding (duidelijkheid over wat men in deze opleiding/afstudeerrichting/leerweg leert);
- de mate waarin het diploma (mede) is gebaseerd op elders verworven competenties (ervaringscertificaten).

Daarnaast hebben respondenten ook de mogelijkheid gehad om zelf nog andere factoren te noemen die voor hen meespelen.

1.1 Behaald niveau van leerling en kwaliteit examinering meest bepalend in waardeoordeel docenten over diploma's vooropleidingen

In onderstaande figuur is van elk van de voorgelegde aspecten te zien welk percentage docenten heeft gezegd dat het een (zeer) grote rol speelt als hij/zij een oordeel vormt over de waarde van diploma's van vooropleidingen.

---

1 | Mate waarin factoren voor docenten een rol spelen bij het vormen van een oordeel over de waarde van diploma's (percentages (zeer) grote rol)

---

	mbo (n=156) %	hbo (n=123) %	w.o. (n=84) %
Behaalde niveau van leerling	88	89	93
Kwaliteit van de examinering	71	54	65
Transparantie vooropleiding (duidelijkheid wat men leert)	66	63	61
Goede naam vooropleiding	41	33	37
Mate waarin het (mede) gebaseerd is op elders verworven competenties (ervaringscertificaten)	39	38	21
Slagingspercentage vooropleiding	19	19	29

We zien dat het niveau dat de leerling behaald heeft de grootste rol speelt als docenten zich een oordeel vormen over de waarde van diploma's van vooropleidingen. De kwaliteit van de examinering en de transparantie van de vooropleiding zijn echter ook erg belangrijk: de kwaliteit van de examinering is vooral voor mbo-docenten belangrijk, de transparantie van de vooropleiding speelt een wat grotere rol bij hbo- en w.o.-docenten.

Ook de (goede) naam van de vooropleiding en ervaringscertificaten blijken niet onbelangrijk, hoewel ervaringscertificaten voor w.o.-docenten wat minder van belang zijn. Slagingspercentages van vooropleidingen lijken docenten niet zo interessant te vinden als het gaat om het bepalen van de waarde van diploma's.

Andere (spontaan) genoemde aspecten

Er is nog een aantal andere aspecten genoemd die voor sommige docenten ook een (grote) rol spelen bij het vormen van een oordeel over de waarde van het diploma van een directe vooropleiding. Omdat dit zaken zijn die nog apart genoemd zijn, kunnen we ervan uitgaan dat de docenten die deze noemen, ze ook belangrijk vinden. Houd er echter wel rekening mee dat deze aspecten door slechts een beperkt aantal docenten zijn genoemd en het dus niet duidelijk is hoe belangrijk deze aspecten voor andere docenten zijn.

Er worden vooral regelmatig aspecten genoemd die met de houding en het gedrag van de leerling/student te maken hebben, maar ook nog een aantal zaken die meer met de (inhoud van) de opleiding te maken hebben.

- houding, instelling, motivatie (n=16);
- (onafhankelijke) beoordeling van de opleiding/het onderwijsinstituut, reputatie (n=14);
- sociale vaardigheden, persoonlijke eigenschappen (n=13);
- algemene ontwikkeling (n=12);
- beheersing van de Nederlandse taal (n=9);
- vakkenpakket, eventuele extra vakken (n=9);
- ervaring die men heeft met studenten met een vergelijkbaar diploma (n=7).

1.2 Naast behaald niveau leerling zijn ook goede naam van opleiding en verworven competenties belangrijk in waardeoordeel werkgevers over diploma's

Aan de groep personeelsfunctionarissen zijn dezelfde aspecten voorgelegd als aan de docenten, met de vraag welke aspecten voor hen een belangrijke rol spelen als zij de waarde van diploma's van potentiële nieuwe medewerkers beoordelen.

---

2 | *Mate waarin factoren voor werkgevers een rol spelen bij het vormen van een oordeel over de waarde van diploma's (percentage (zeer) grote rol)*

	Primair+secundair (n=208) %	Tertiair (n=182) %	Quartair (n=228) %
Behaalde niveau van leerling	52	55	78
Goede naam opleiding	44	40	51
Mate waarin het (mede) gebaseerd is op elders verworven competenties (ervaringscertificaten)	41	41	48
Kwaliteit van de examinering	23	32	40
Transparantie opleiding (duidelijkheid wat men leert)	23	16	59
Slagingspercentage opleiding	10	18	16

Net als bij docenten speelt bij werkgevers het behaalde niveau van de leerling de belangrijkste rol als men zich een oordeel vormt over de waarde van het diploma van potentiële nieuwe medewerkers.

Voor werkgevers blijken de goede naam van de opleiding en de mate waarin het diploma (mede) gebaseerd is op elders verworven competenties een belangrijkere rol te spelen dan voor docenten. Terwijl de kwaliteit van de examinering en de transparantie van de opleiding een minder grote rol spelen in het waardeoordeel.

Net als docenten blijken werkgevers niet zo sterk te kijken naar het slagingspercentage van de opleiding.

Opvallend is dat het behaalde niveau van de leerling in de quartaire sector een veel grotere rol speelt dan in de overige sectoren. Wel is dit in alle sectoren het belangrijkste aspect bij de waardering van diploma's. Ook de transparantie van de opleiding speelt voor werkgevers in de quartaire sector een veel grotere rol dan in de overige sectoren; in de quartaire sector komt dit zelfs op de tweede plaats.

Als we kijken naar de verschillen tussen grotere en kleinere bedrijven, zien we dat grotere bedrijven (50 medewerkers of meer) eenzelfde beeld laten zien als bedrijven uit de quartaire sector: zij hechten meer waarde aan de goede naam van de opleiding, de

transparantie van de opleiding en het behaalde niveau van de leerling. Deze zaken spelen voor werkgevers uit bedrijven met minder werknemers een minder grote rol.

Andere (spontaan) genoemde aspecten

Aan de personeelsfunctionarissen is ook gevraagd of er nog meer aspecten zijn die een rol spelen als zij een oordeel vormen over de waarde van het diploma van potentiële nieuwe medewerkers. Ervaring, werkhouding en sociale vaardigheden blijken ook te worden meegenomen bij de beoordeling van een potentiële nieuwe medewerker en zijn diploma:

- cv, stage, werkervaring (n=46);
- houding, instelling, motivatie (n=42);
- sociale vaardigheden, persoonlijke eigenschappen (n=34);
- behaalde cijfers (n=12);
- tijd waarbinnen het diploma behaald is (n=11);
- vakkenpakket, eventuele extra vakken (n=9).

2 De waarde van diploma's in het algemeen

In dit hoofdstuk geven we een algemeen beeld van de waardering van de huidige onderwijsdiploma's. We hebben gevraagd hoe men diploma's waardeert, maar ook of men vindt dat deze waarde in de afgelopen jaren is gestegen of gedaald. Daarnaast is het van de werkgevers interessant om te weten in hoeverre diploma's nu daadwerkelijk een rol spelen bij hun selectie van nieuwe medewerkers.

Naast diploma's in het algemeen zullen we ook ingaan op het vertrouwen dat men heeft in de diploma's en de examinering van verschillende opleidingsniveaus.

2.1 Meerderheid docenten redelijk positief over vooropleidingen

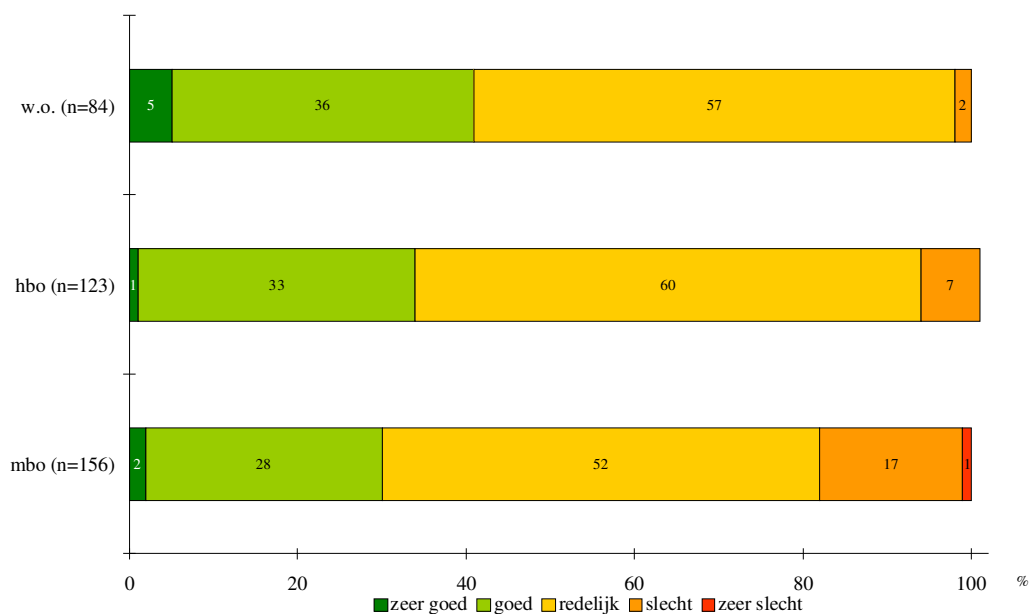
Docenten zijn over het algemeen redelijk positief over de waarde van de diploma's van directe vooropleidingen. Van alle drie de opleidingsniveaus beoordeelt ruim de helft van de docenten de diploma's van directe vooropleidingen als 'redelijk'.

Opvallend is dat mbo-docenten deze diploma's significant vaker als slecht of zeer slecht beoordelen (18% versus hbo 7% en w.o. 2%). W.o.-docenten zijn over het algemeen het meest positief: 41% van hen beoordeelt de diploma's als (zeer) goed.

---

3 | Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van diploma's van vooropleidingen? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

Docenten die kritisch zijn over waarde diploma's vinden vooral dat basiskennis tegenvalt

De meest genoemde redenen waarom docenten de waarde van diploma's van vooropleidingen als (zeer) goed beoordelen, hebben ermee te maken te hebben dat docenten er simpelweg vertrouwen in hebben dat een diploma daadwerkelijk een bewijs is van opgedane kennis, van denkniveau en dat het een soort kwaliteitsgarantie is. Dit geldt voor docenten van alle drie de opleidingsniveaus, maar wordt het meest genoemd door hbo-docenten.

Ook geven deze positieve docenten vaak aan dat de vooropleiding vaak goed aansluit bij (de inhoud van) de vervolgopleiding.

Docenten die de diploma's als 'redelijk' beoordeelden, noemen als reden hiervoor vooral:

- slechte algemene ontwikkeling/basiskennis (mbo 32%, hbo 32%, w.o. 19%);
- niveau-/kwaliteitsverschil tussen opleidingen (mbo 14%, hbo 15%, w.o. 4%);
- niveau onderwijs daalt/stelt steeds minder voor (mbo 11%, hbo 7%, w.o. 17%);
- slechte aansluiting op de vervolgopleiding (mbo 7%, hbo 19%, w.o. 10%).

Verder geven vooral w.o.-docenten ook nog vaak aan dat de basiskennis gemiddeld is en redelijk aansluit, maar dat men niet echt onder de indruk is (17%) en dat er grote verschillen bestaan tussen leerlingen (17%).

Ook de kleine groep docenten die een negatief oordeel hebben gegeven (dit zijn vooral mbo-docenten), noemt vooral dat de algemene kennis/het basisoniveau te laag is. 4 van de mbo-docenten noemen daarnaast nog de slechte motivatie/werkhouding van leerlingen, en 4 andere mbo-docenten vinden dat het niveau van het onderwijs daalt.

2.2 Werkgevers hechten waarde aan diploma's en zijn hierover vrij positief

Behaalde diploma's spelen voor de meeste werkgevers een rol bij de selectie van nieuwe medewerkers, maar dit verschilt sterk tussen de verschillende sectoren:

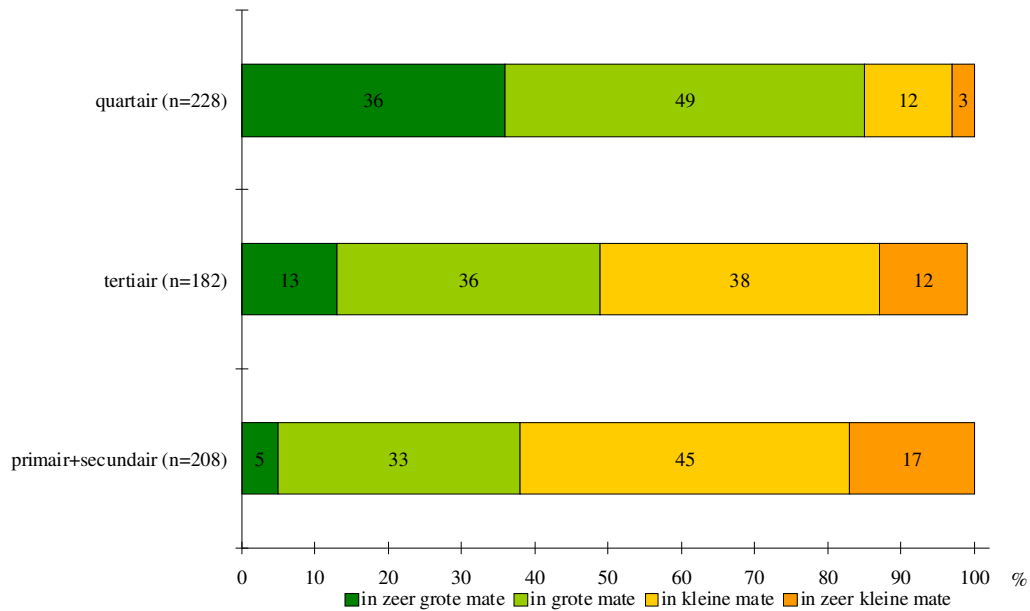
- van de personeelsfunctionarissen werkzaam in de primaire of secundaire sector geeft 38% aan dat dit een (zeer) grote rol speelt;
- dit geldt voor 49% van de respondenten uit de tertiaire sector;
- binnen de quataire sector zegt maar liefst 85% dat dit een grote rol speelt.

---

4 | *In welke mate spelen behaalde diploma's en certificaten (zoals formele opleidingscertificaten en de minder formele ervaringscertificaten) voor u een rol bij de selectie van nieuwe medewerkers? (werkgevers)*

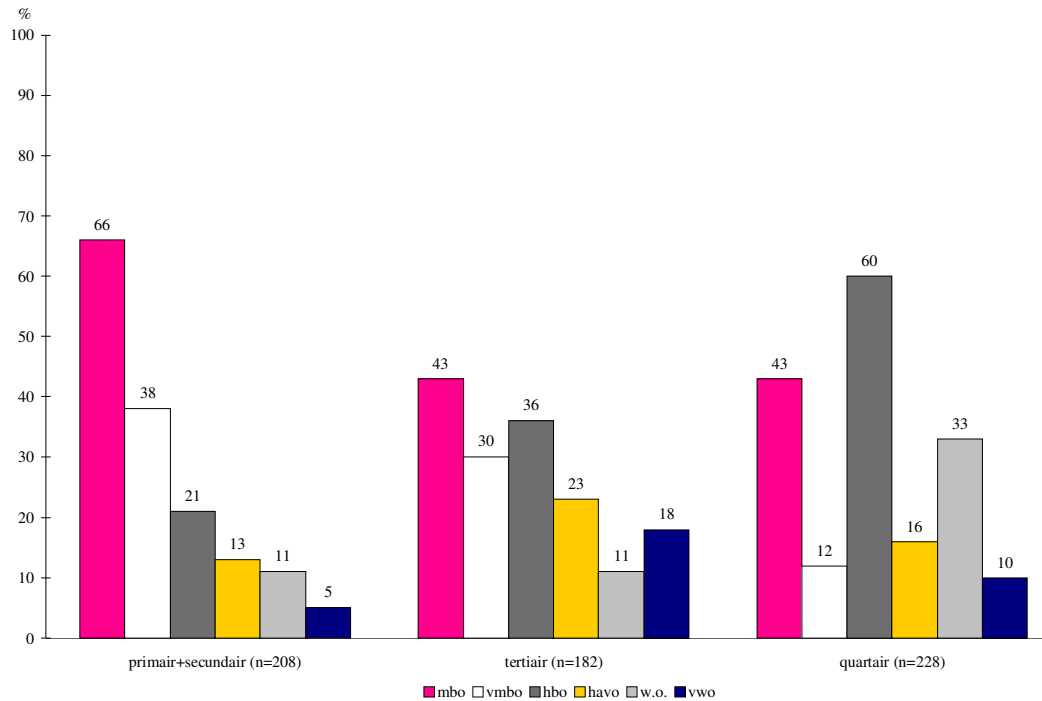
Bron: TNS NIPO, 2010

Waarschijnlijk hangt dit samen met het feit dat er binnen de primaire en secundaire sector veel meer mensen met een lager opleidingsniveau worden aangenomen, terwijl in de quartaire sector significant meer hoogopgeleiden worden aangenomen (zie figuur 5).

---

5 | Van welke opleidingsniveaus neemt u wel eens medewerkers aan?

Bron: TNS NIPO, 2010

Ook zien we dat diploma's bij grotere bedrijven (met 50 werknemers of meer) een grotere rol spelen. Wellicht hangt dit samen met het feit dat onder de grotere bedrijven veel bedrijven uit de quartaire sector vallen en hier ook meer hoogopgeleiden worden aangenomen.

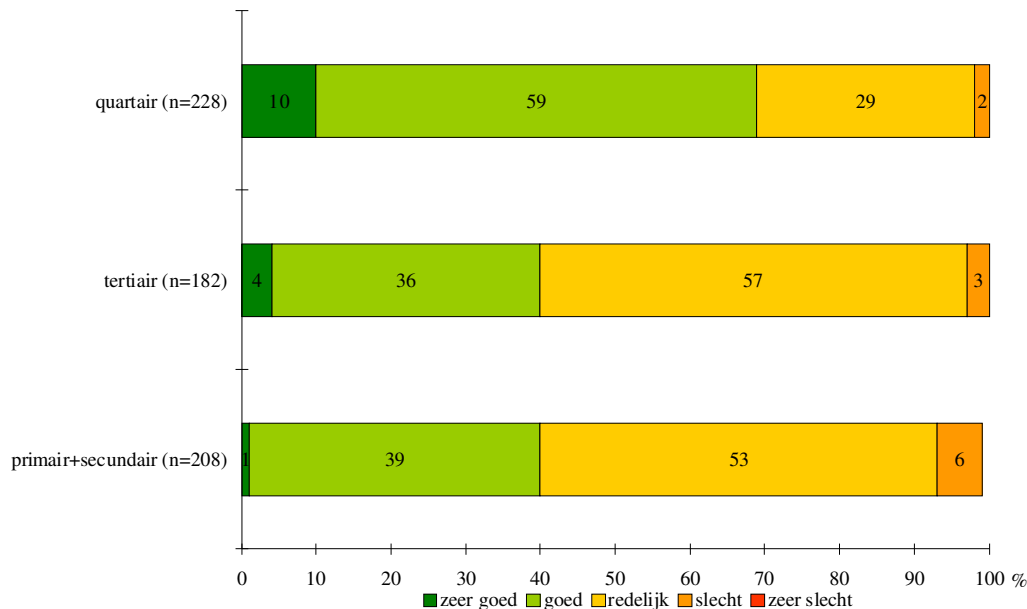
Quartaire sector positiever over waarde diploma's

Als we de personeelsfunctionarissen vragen een oordeel te geven over de waarde die diploma's van nieuwe medewerkers voor hen hebben, zien we opnieuw dat er een groot verschil bestaat tussen de sectoren: in de primaire, secundaire en tertiaire sector wordt de waarde van diploma's door meer dan de helft als 'redelijk' beoordeeld en door 40% als (zeer) goed, terwijl binnen de quartaire sector 29% 'redelijk' antwoordt en 69% (zeer) goed.

---

6 | *Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van diploma's die nieuwe medewerkers in hun opleiding hebben behaald? (werkgevers)*

Bron: TNS NIPO, 2010

Het lijkt erop dat dit verschil tussen de sectoren vooral veroorzaakt wordt doordat diploma's in de primaire, secundaire en tertiaire sector ook een kleinere rol spelen in het aannamebeleid. Het oordeel 'redelijk' wordt namelijk vaak niet zozeer gegeven omdat men de diploma's inhoudelijk niet goed vindt, maar ook omdat men diploma's minder belangrijk vindt dan bijvoorbeeld ervaring, motivatie, uitvoering in de praktijk. Dit komt ook terug in de volgende subparagraaf.

We zien dat grotere bedrijven (50 werknemers of meer) het meest positieve oordeel geven en kleinere bedrijven vaker voor 'redelijk' kiezen. Opnieuw lijkt dit te maken te hebben met het feit dat grotere bedrijven vaker onder de quartaire sector vallen en meer hoogopgeleiden aannemen.

Waardeoordeel diploma's hangt samen met belang dat men eraan hecht

Als we kijken naar de redenen waarom men de waarde van diploma's van nieuwe medewerkers als (zeer) goed beoordeelt, zien we dat respondenten uit de quartaire sector vaker dan anderen antwoorden dat een diploma een vereiste is om aangenomen te worden: dit geeft dus vooral aan dat men in het algemeen veel waarde hecht aan diploma's.

De andere redenen waarom werkgevers positief zijn, lijken veel op de redenen die door docenten genoemd worden: men lijkt er vertrouwen in te hebben dat een diploma daadwerkelijk een bewijs is van opgedane kennis, denkniveau en specifieke competenties en vaardigheden. Dit geldt voor alle sectoren.

Werkgevers die diploma's als 'redelijk' hebben beoordeeld, hebben dit vooral gedaan omdat ze diploma's niet het belangrijkste vinden:

- kwaliteit blijkt niet (alleen) uit diploma's: die geven niet de geschiktheid voor de functie/kwaliteiten/vaardigheden weer (19%);
- werkervaring (16%) en vaardigheden (8%) zijn belangrijker;
- verschil tussen theorie en praktijk, ze moeten het toch in de praktijk leren (13%);
- motivatie/inzet is belangrijk(ste) (13%);
- diploma is niet relevant (12%).

De redenen van de kleine groep werkgevers die een negatief oordeel gaven, komen grotendeels overeen met bovenstaande antwoorden. Een enkeling noemt daarnaast nog dat het niveau van het onderwijs daalt.

2.3   Transparantie diploma's en consistentie tussen opleidingen volgens docenten niet erg groot

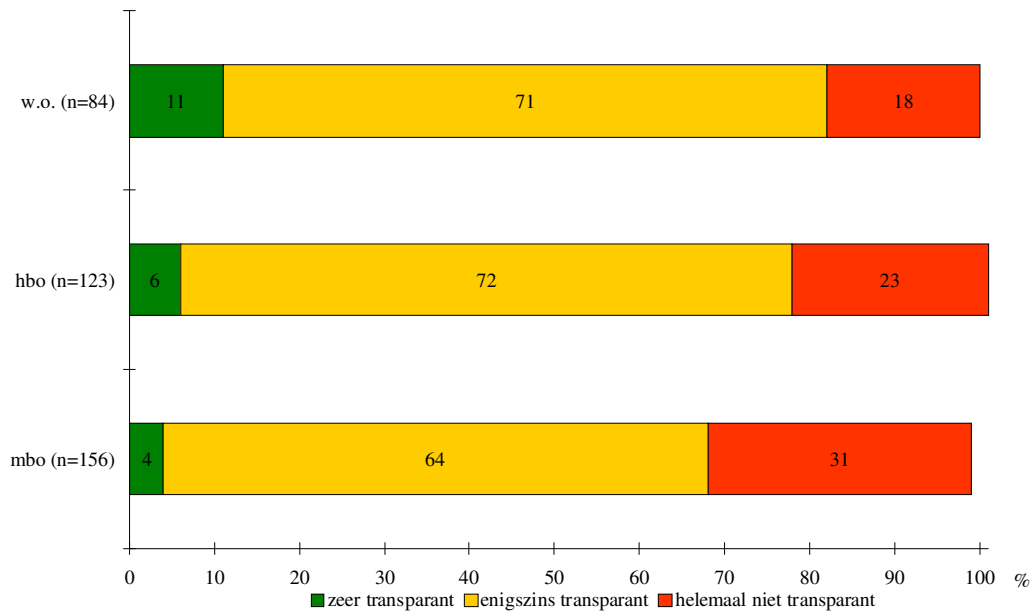
In tabel 1 was al te zien dat transparantie voor twee derde van de docenten een belangrijke rol speelt in hun oordeel over diploma's.

Transparant is in het onderzoek uitgelegd als 'dat het duidelijk is wat iemand met een bepaald diploma precies kan en weet'. De transparantie van diploma's lijkt nog wel voor verbetering vatbaar: slechts 4% van mbo-docenten, 6% van de hbo-docenten en 11% van de w.o.-docenten vindt dat de diploma's van directe vooropleidingen zeer transparant zijn. De meerderheid vindt ze wel enigszins transparant, maar toch vindt ook een deel van de docenten - vooral op het mbo (31%) - de diploma's van directe vooropleidingen helemaal niet transparant.

---

7 | In hoeverre vindt u de diploma's van de directe vooropleidingen transparant?
(docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

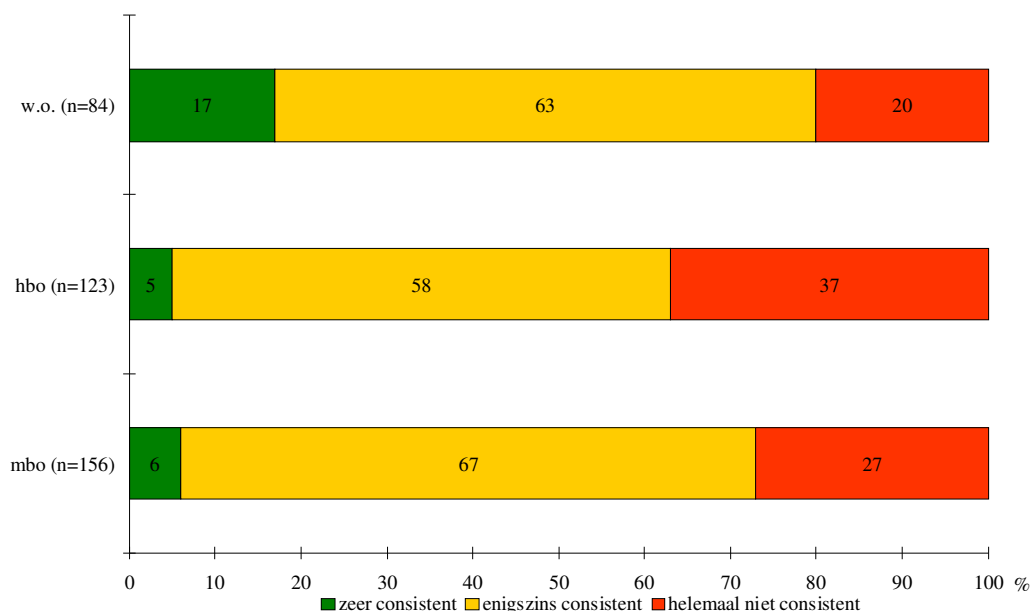
Eenzelfde beeld zien we als we het hebben over de consistentie/vergelijkbaarheid van de waarde van diploma's van soortgelijke directe vooropleidingen: oftewel of diploma's van bijvoorbeeld verschillende mbo-diploma's dezelfde waarde hebben.

De meerderheid van alle docenten vindt deze wel enigszins consistent, maar slechts een klein deel vindt ze zeer consistent. In het w.o. is men wel significant vaker van mening dat de waarde van diploma's van soortgelijke vooropleidingen (zeer) consistent is (17%). Terwijl men in het hbo het vaakst het idee heeft dat de waarde van diploma's juist zeer verschillend is (37%).

---

8 | In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke directe vooropleidingen consistent? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

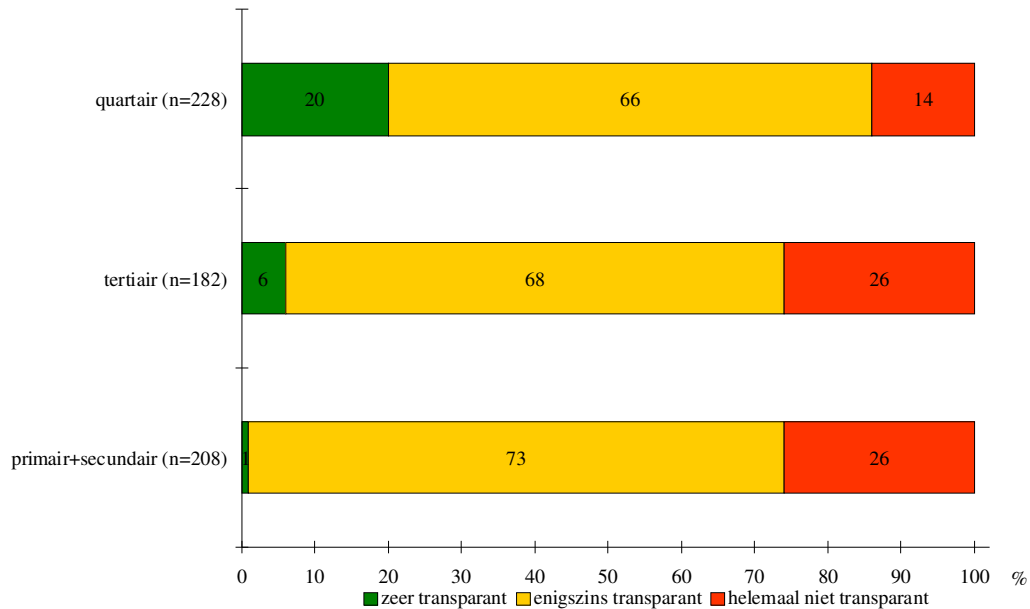
2.4 Transparantie diploma's en consistentie tussen opleidingen kan ook beter voor werkgevers

Net als bij docenten zien we ook onder personeelsfunctionarissen/werkgevers dat de transparantie van diploma's redelijk is, maar mogelijk nog wel beter zou kunnen. Van de werkgevers uit de primaire, secundaire en tertiaire sector vindt een kwart de diploma's van potentiële nieuwe medewerkers helemaal niet transparant (het is dus niet duidelijk genoeg wat de nieuwe medewerker kan en weet). In de quartaire sector is dit 14%. Personeelsfunctionarissen van grotere bedrijven en uit de quartaire sector zijn dan ook een stuk positiever over de transparantie dan anderen: 20% van de respondenten uit de quartaire sector vindt diploma's (zeer) transparant, tegenover 6% van de tertiaire sector en 1% van de primaire/secundaire sector.

---

9 | In hoeverre vindt u de diploma's van nieuwe werknemers transparant? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

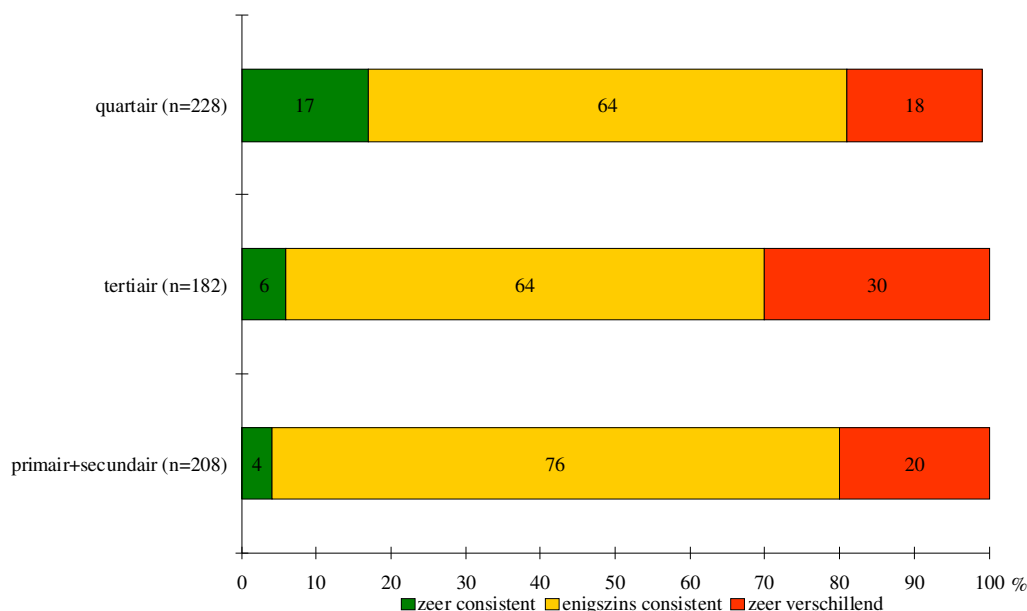

Daarnaast vindt de meerderheid van de werkgevers de waarde van diploma's van soortgelijke opleidingen wel enigszins consistent/vergelijkbaar, maar slechts een klein deel vindt ze zeer consistent. Opnieuw zien we verschillen tussen de sectoren: in de primaire/secundaire sector zegt 20% de waarde van diploma's van nieuwe medewerkers zeer verschillend te vinden, tegenover 30% in de tertiaire sector en 18% in de quartaire sector. Dit verschilt overigens niet significant tussen bedrijven van verschillende groottes.

---

10 | In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke opleidingen volgens u consistent? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

2.5 Meer dan helft docenten van alle opleidingsniveaus vindt dat waarde diploma's in afgelopen 10 jaar is gedaald

Meer dan de helft van de ondervraagde docenten heeft het idee dat de waarde van diploma's van vooropleidingen vergeleken met 10 jaar geleden enigszins of zelfs sterk gedaald is. Dit geldt het sterkst voor mbo-docenten: 65% van hen vindt dat het niveau is gedaald (23% sterk en 42% enigszins). 61% van de hbo-docenten ziet een daling en 55% van de w.o.-docenten (zie ook figuur 11).

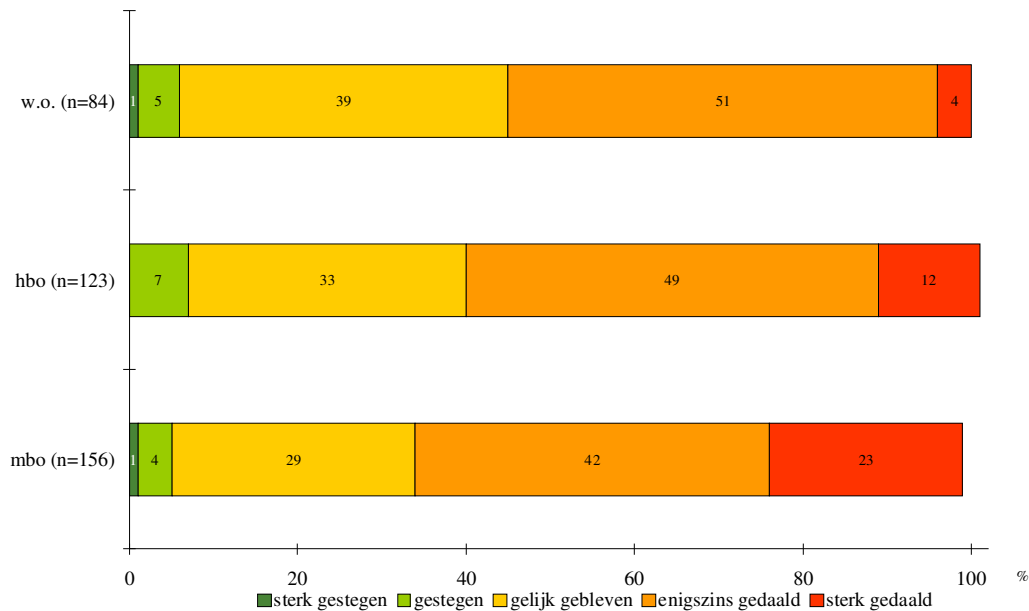
Slechts een heel kleine groep heeft het idee dat de waarde van diploma's juist is gestegen (mbo 5%, hbo 7%, w.o. 6%), volgens de overige docenten is dit gelijk gebleven.

---

11 | Is de waarde van diploma's van vooropleidingen vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven? (docenten)

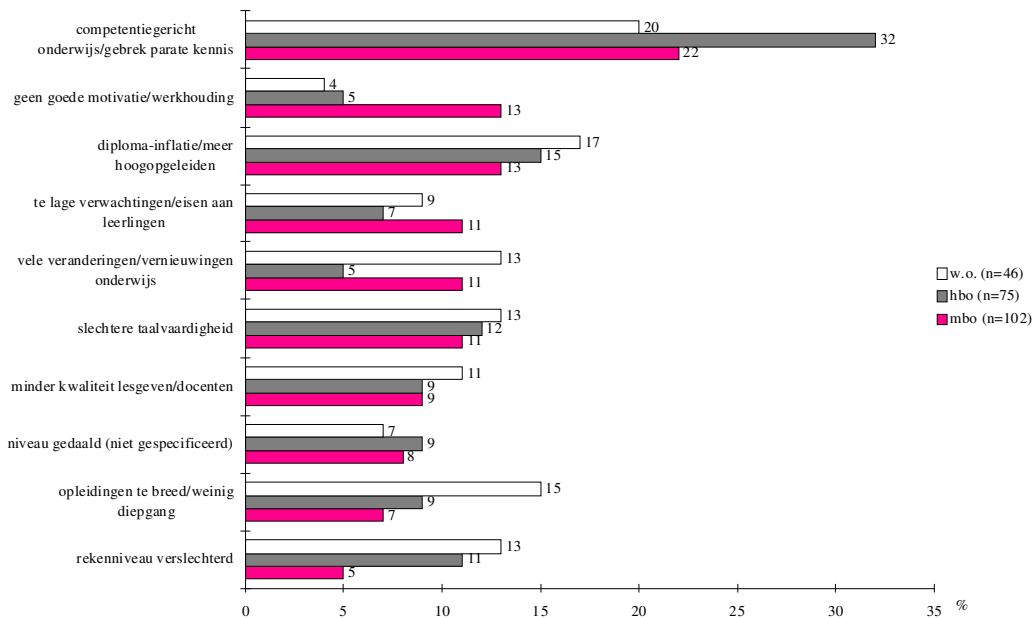
Bron: TNS NIPO, 2010

De belangrijkste oorzaken die docenten zien voor de daling van de waarde van diploma's, verschillen niet veel tussen de docenten van verschillende opleidingsniveaus en hebben veel te maken met veranderingen die de afgelopen 10 jaar in het onderwijs zijn doorgevoerd. De drie meest genoemde redenen zijn:

- competentiegericht onderwijs zorgt voor minder parate kennis;
- diploma-inflatie door de druk om meer hoogopgeleide mensen te krijgen;
- achteruitgang Nederlandse taalvaardigheid.

Een overzicht van de top 10 van meest genoemde oorzaken van waardedaling is te vinden in figuur 12.

12 | Waardoor is deze daling van de waarde van diploma's volgens u veroorzaakt? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

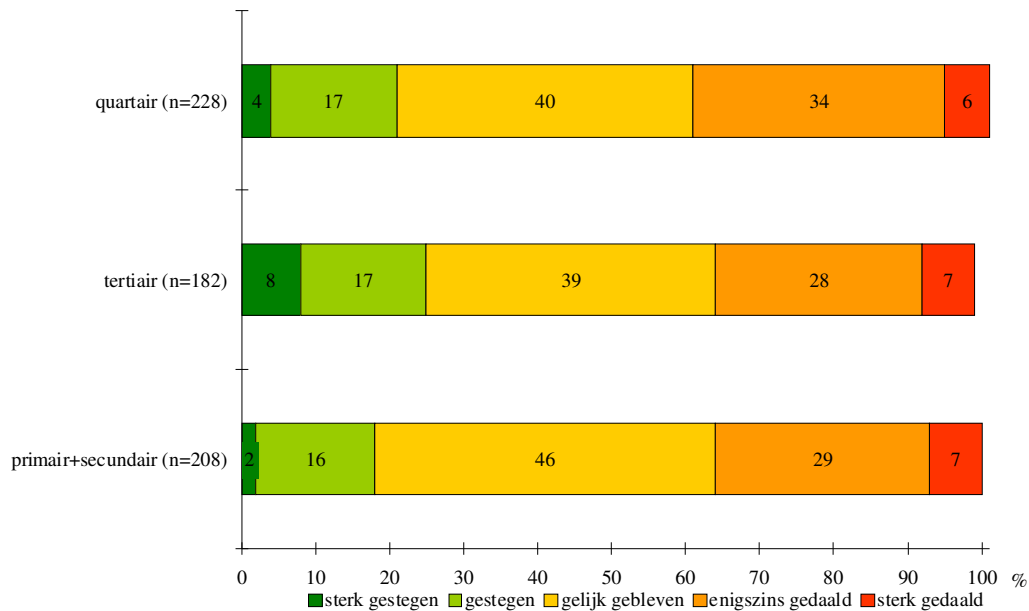
2.6 Werkgevers iets positiever dan docenten over stijging/daling waarde diploma's in afgelopen 10 jaar

Meer dan de helft van de docenten had het idee dat de waarde van diploma's van vooropleidingen vergeleken met 10 jaar enigszins of zelfs sterk gedaald was. Werkgevers zijn iets positiever: ruim een derde (36%) heeft het idee dat de waarde van diploma's is gedaald, maar er is ook een vijfde die het idee heeft dat de waarde juist gestegen is. Dit geldt het sterkst voor werkgevers uit de tertiaire sector (25%) en het minst voor werkgevers uit de primaire/secundaire sector (18%). Volgens 44% is de waarde gelijk gebleven.

---

13 | Is de waarde van diploma's naar uw idee vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

De belangrijkste reden waarom sommige werkgevers vinden dat de waarde van diploma's van nieuwe medewerkers is gestegen, is dat men vindt dat er beter onderwijs/betere opleidingen beschikbaar zijn.

Daarnaast geeft men aan dat diploma's belangrijker zijn geworden (wat er vooral op wijst dat men zelf meer waarde is gaan hechten aan diploma's) en noemen vooral bedrijven uit de primaire/secundaire sector dat ze zelf selectiever kunnen zijn, doordat er meer werkzoekenden zijn.

Werkgevers uit de primaire en secundaire sector die vinden dat de waarde van diploma's gedaald is, noemen als belangrijkste oorzaak hiervoor dat opleidingen te weinig praktijkgericht zijn. In de tertiaire en quartaire sector is de belangrijkste reden dat men vindt dat er (door het competentiegerichte onderwijs) te weinig parate kennis is. Een overzicht van de acht meest genoemde oorzaken die werkgevers zien voor de daling in de waarde van diploma's is te vinden in onderstaande tabel.

---

14 | Waardoor is deze daling volgens u veroorzaakt? (werkgevers)

	Primair/secundair (n= 80) %	Tertiair (n=73) %	Quartair (n=86) %
Te weinig praktijkgericht	23	18	4
Diploma-inflatie door druk om zoveel mogelijk hoogopgeleiden te krijgen	19	16	16
Te weinig parate kennis door competentiegericht onderwijs	9	19	21
Niveau is gedaald (niet nader gespecificeerd)	10	13	13
Te lage verwachtingen van/eisen aan leerlingen	9	8	4
Kwaliteit lesgeven/docenten achteruitgegaan	10	6	8
Vele veranderingen/vernieuwingen in het onderwijs	7	4	2
Reken-/wiskundeniveau is achteruitgegaan	7	3	4

2.7 Docenten hebben meeste vertrouwen in diploma's en examinering havo en vwo

In de vorige paragrafen hebben we gekeken naar het oordeel van docenten over de waarde van diploma's van directe vooropleidingen in het algemeen. Daarbij kunnen we ervan uitgaan dat mbo-docenten vooral denken aan vmbo-diploma's, hbo-docenten aan mbo- en havodiploma's en w.o.-docenten aan hbo- en vwo-diploma's.

We hebben daarnaast ook gevraagd hoeveel *vertrouwen* men heeft in de diploma's en ook in de examinering van specifieke opleidingsniveaus: vmbo, mbo, havo, hbo en vwo.

Het vertrouwen dat hbo- en w.o.-docenten hebben in de waarde van diploma's van havo en vwo blijkt groter te zijn dan het vertrouwen dat mbo- en hbo-docenten hebben in de waarde van diploma's van vmbo en mbo. Hbo scoort daartussenin.

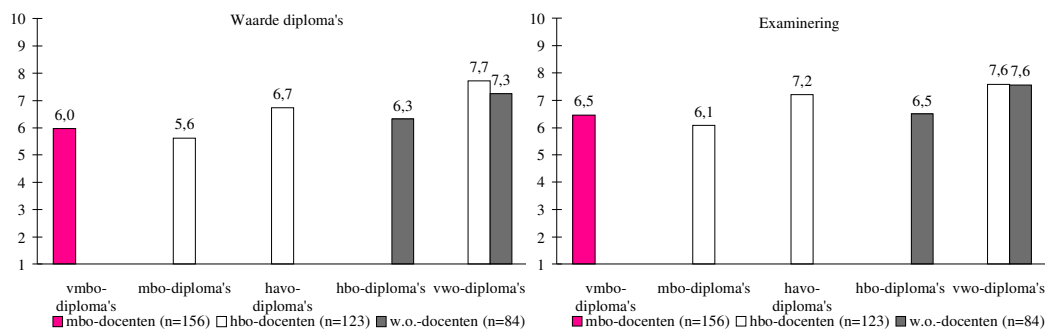
Het vertrouwen is weergegeven aan de hand van een rapportcijfer, waarbij een 1 staat voor helemaal geen vertrouwen en een 10 voor heel veel vertrouwen. Het vertrouwen in mbo-diploma's is maar net voldoende en ook vmbo-diploma's krijgen slechts een 6. Vwo-diploma's krijgen met een 7,3 en een 7,7 duidelijk de hoogste cijfers.

---

15 | In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van diploma's van <opleidingsniveau>? (docenten)

In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering van <opleidingsniveau>? (docenten)

Ook in de eerdere paragrafen zagen we al dat w.o.-docenten vaak positiever zijn: zij beoordelen de waarde van diploma's in het algemeen ook hoger, hebben wat minder het gevoel dat de waarde is gedaald en zijn positiever over de consistentie tussen soortgelijke opleidingen.

Als het gaat om het vertrouwen dat men heeft in de kwaliteit van de *examinering* van verschillende opleidingen, zien we wederom dat het vwo de hoogste cijfers krijgt, gevolgd door havo. Ook hierbij krijgt mbo het laagste cijfer.

Op basis van deze resultaten lijkt het er ook op dat men wat meer vertrouwen heeft in het algemeen voortgezet onderwijs dan in het beroepsonderwijs: mbo scoort lager dan vmbo, hbo scoort lager dan havo en vwo. Op basis van dit onderzoek kunnen we dit echter niet met zekerheid zeggen.

Minder vertrouwen in diploma's vooral door niveauverschil, te weinig kennis en gebrekkige aansluiting op vervolgopleiding

De redenen waarom sommige docenten hun vertrouwen in de waarde van bepaalde diploma's een 6 of lager geven, verschillen niet veel tussen de opleidingsniveaus. Dit heeft meestal te maken met het idee dat de niveauverschillen te groot zijn, dat het kennisniveau te laag is en dat de aansluiting op de vervolgopleiding niet goed is. Vooral in het vmbo en mbo vindt men ook vaak dat het diploma te gemakkelijk wordt gegeven. Hieronder zullen we per opleidingsniveau de meest genoemde redenen op een rijtje zetten.

Vmbo-diploma's

De vier meest genoemde redenen waarom sommige mbo-docenten een 6 of lager geven voor hun vertrouwen in vmbo-diploma's:

- dat het diploma te gemakkelijk wordt gegeven (bijvoorbeeld omdat scholen aan hun slagingspercentage denken) (26%);
- dat de (niveau)verschillen heel groot zijn binnen het vmbo (23%);
- dat er te lage eisen aan leerlingen worden gesteld (23%);
- dat mensen met een vmbo-diploma te weinig kennis (14%) en vaardigheden (7%) hebben.

Mbo-diploma's

Het gebrek aan vertrouwen in de waarde van mbo-diploma's heeft ongeveer dezelfde redenen als ook bij het vmbo genoemd werden. Vooral niveauverschillen lijken hier een belangrijk issue te zijn:

- binnen het mbo zijn de (niveau)verschillen heel groot (32%);
- het niveau is (te) laag/er worden te lage eisen aan leerlingen gesteld (19%);
- mensen met een diploma hebben te weinig kennis (17%) en vaardigheden (8%);
- de aansluiting met het hbo is niet goed (15%).

Havodiploma's

Hbo-docenten die hun vertrouwen in de waarde van havodiploma's een 6 of lager geven, noemen ook niveauverschillen als belangrijke reden, evenals een gebrek aan niveau of kennis:

- binnen de havo zijn de (niveau)verschillen heel groot (22%);
- het niveau is (te) laag, eisen die gesteld worden zijn te laag (20%);
- mensen met een diploma hebben te weinig kennis (15%);
- de aansluiting met het hbo is niet goed (11%).

Hbo-diploma's

W.o.-docenten die hun vertrouwen in de waarde van hbo-diploma's een 6 of lager geven, noemen ook vooral de niveauverschillen en het gebrek aan aansluiting met het w.o.:

- binnen het hbo zijn de (niveau)verschillen heel groot (32%);
- de aansluiting met het w.o. is niet goed (24%);
- het niveau is (te) laag, eisen die gesteld worden zijn te laag (11%);
- de studiehouding is niet goed, studenten worden niet uitgedaagd (11%);
- mensen met een diploma hebben te weinig kennis (11%).

Vwo-diploma's

Er is slechts een kleine groep hbo- en w.o.-docenten die niet zo veel vertrouwen heeft in vwo-diploma's. Daarom kunnen we hierover vooral indicatief aangeven wat hiervoor de redenen zijn, zonder percentages:

- de aansluiting is niet goed;
- binnen het vwo zijn de (niveau)verschillen heel groot;
- mensen met een diploma hebben te weinig kennis;
- het niveau is (te) laag, te lage eisen gesteld;
- het diploma zegt niet welke competenties een student heeft.

2.8 Ook werkgevers hebben meeste vertrouwen in waarde diploma's en examinering van hogere opleidingsniveaus

In deze paragraaf gaan we in op de mate waarin werkgevers vertrouwen hebben in de waarde van diploma's en in de kwaliteit van de examinering van verschillende opleidingsniveaus.

Net als bij de docenten, zien we dat ook werkgevers het meeste vertrouwen hebben in de waarde van diploma's van hogere opleidingsniveaus: hbo, vwo en w.o. krijgen het hoogste rapportcijfer, terwijl vmbo en mbo het laagst (maar wel voldoende) scoren.

Als het gaat om het vertrouwen dat men heeft in de kwaliteit van de *examinering* van verschillende opleidingen, krijgen de hogere opleidingen ook wat hogere cijfers.

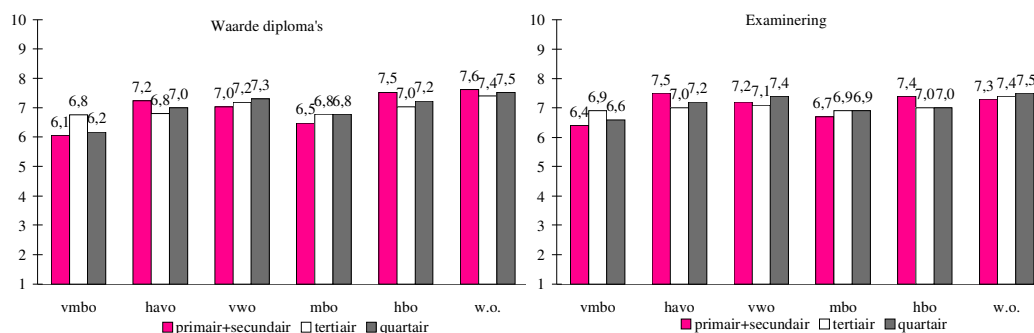
Hoewel het er bij docenten op leek dat ze wat meer vertrouwen hadden in het algemeen voortgezet onderwijs, lijkt dat bij werkgevers niet zo te zijn.

---

16 | In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van de diploma's van <opleidingsniveau>? (werkgevers)

In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering van <opleidingsniveaus>? (werkgevers)

Werkgevers met laag vertrouwen in diploma's missen vooral praktijkgerichtheid en inzicht in competenties

De redenen waarom sommige werkgevers hun vertrouwen in de waarde van diploma's een 6 of lager geven, verschillen niet zoveel tussen de opleidingsniveaus en hebben vooral te maken met praktijkgerichtheid en de competenties of ervaringen van nieuwe werknemers.

Vmbo

Er zijn verschillende redenen waarom sommige werkgevers hun vertrouwen in de waarde van vmbo-diploma's een 6 of lager geven. De vijf meest genoemde antwoorden zijn:

- het diploma zegt niet welke competenties een student heeft, gaat om ervaring/motivatie, niet om het diploma (20%);
- binnen het vmbo zijn de verschillen heel groot (16%);
- teveel theorie, te weinig (aansluiting bij) praktijk (12%);
- opleiding is te algemeen/breed/versnipperd (11%);
- de eisen voor het diploma zijn onduidelijk (10%).

Mbo

Redenen waarom sommige werkgevers niet zoveel vertrouwen hebben in de waarde van mbo-diploma's hebben vooral te maken met praktijkervaring en competenties:

- teveel theorie, te weinig (aansluiting bij) praktijk (26%);
- het diploma zegt niet welke competenties een student heeft, gaat om ervaring/motivatie, niet om het diploma (24%);

Daarnaast noemt men nog redenen die te maken hebben met twijfels aan het niveau van mbo-ers:

- het niveau is (te) laag/er worden te lage eisen aan leerlingen gesteld (13%);
- het diploma wordt te makkelijk gegeven, scholen denken aan hun eigen slagingspercentages (9%);
- binnen het mbo zijn de (niveau)verschillen heel groot (9%).

Havo

Er is slechts een kleine groep werkgevers die niet zoveel vertrouwen hebben in havodiploma's (n=28). We kunnen daarom slechts indicatieve uitspraken over deze groep doen en werken hiervoor niet met percentages. Zij noemen vergelijkbare redenen als we zagen bij vmbo en mbo:

- de opleiding is te algemeen/breed/versnipperd (n=8);
- het diploma zegt niet welke competenties een student heeft, gaat om ervaring/motivatie, niet om het diploma (n=6);
- teveel theorie, te weinig (aansluiting bij) praktijk (n=3);
- binnen de havo zijn de niveauverschillen erg groot (n=3).

Hbo

Er zijn 47 werkgevers die hebben aangegeven niet zoveel vertrouwen te hebben in hbo-diploma's. Hun redenen hebben vooral te maken met een gemis aan competenties en aansluiting bij de praktijk, maar sommigen vinden ook juist dat er te weinig kennis is:

- diploma zegt niet welke competenties een student heeft, gaat om ervaring/motivatie, niet om het diploma (32%);
- binnen het hbo zijn de verschillen heel groot (24%);
- teveel theorie en te weinig praktijk (18%);
- mensen met een diploma hebben te weinig kennis (11%).

Vwo

Er is slechts een kleine groep werkgevers die weinig vertrouwen hebben in diploma's van vwo (n=13), waardoor we hierover alleen voorzichtige uitspraken over kunnen doen. Deze werkgevers noemen vooral dat het teveel theorie is en te weinig praktijk, dat het niveau te laag is en mensen met een vwo-diploma te weinig kennis hebben.

W.o.

Voor de waarde van diploma's van wetenschappelijk onderwijs geldt ook dat er slechts een kleine groep werkgevers is die hier niet zoveel vertrouwen in heeft (n=15). Ook hierbij wordt genoemd dat het te weinig praktijkgericht is, en daarnaast dat de opleiding te algemeen/breed is en het diploma niets zegt over de ervaring/competenties van studenten.

3 Nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs

Het onderwijs is continu in ontwikkeling. Er wordt gedifferentieerd tussen en binnen opleidingen en er komen nieuwe vormen van diploma's. Deze ontwikkelingen beogen uiteraard het onderwijs, de transparantie en de erkenning van kennis en vaardigheden te verbeteren. In dit hoofdstuk bekijken we in hoeverre docenten van vervolgoopleidingen en personeelsfunctionarissen ook daadwerkelijk het idee hebben dat deze zaken een positieve invloed hebben op de waarde van diploma's.

We gaan in dit onderzoek in op de volgende onderwerpen:

- leerwegen in het vmbo en mbo;
- profielen in havo en vwo;
- het brede aanbod aan opleidingen in het hbo en w.o. en de transparantie daarvan;
- branchediploma's;
- diplomasupplementen;
- ervaringscertificaten;
- invoering landelijk diplomaregister.

In dit hoofdstuk worden deze onderwerpen een voor een behandeld. Bij ieder onderwerp bespreken we eerst hoe docenten erover denken, gevolgd door de mening van personeelsfunctionarissen/werkgevers.

3.1 Leerwegen vmbo/mbo

Sinds een aantal jaren bestaan in het vmbo en mbo verschillende leerwegen. In het vmbo de theoretische (TL), de kaderberoepsgerichte (KB), de basisberoepsgerichte (BB) en de gemengde leerweg (GL), in het mbo zijn dat de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) en de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL). Aan de docenten en werkgevers is gevraagd in hoeverre deze leerwegen de waarde van vmbo- en mbo-diploma's naar hun mening positief of negatief beïnvloeden.

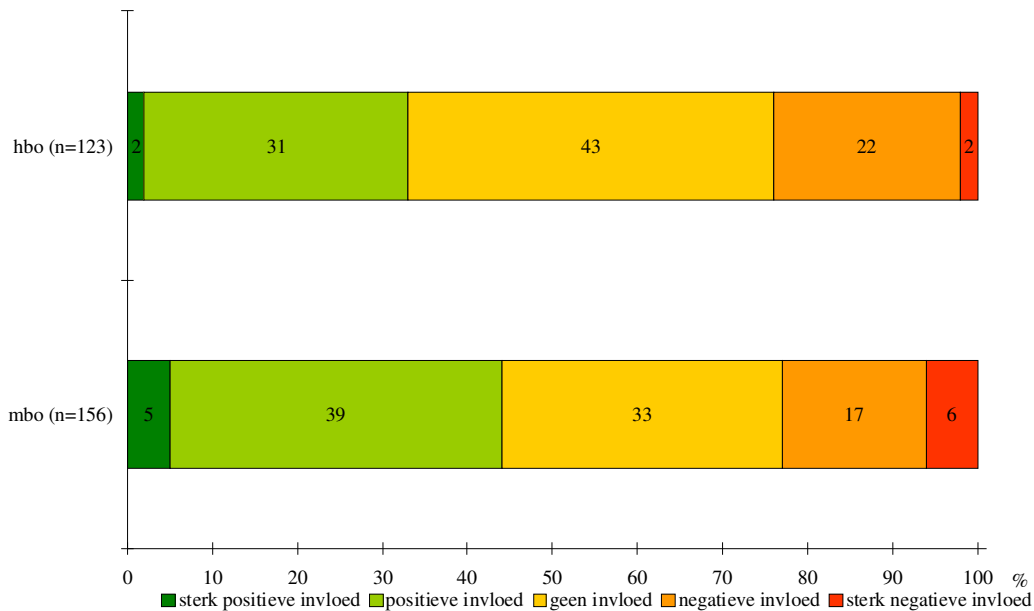
Docenten

Er is enige verdeeldheid onder mbo- en hbo-docenten over de invloed die de leerwegen in het vmbo en mbo hebben op de waarde van vmbo- en mbo-diploma's. Van de mbo-docenten, die zelf ook in het leerwegensysteem werken, vindt 44% dat het een (sterk) positieve invloed heeft op de waarde van diploma's. Onder hbo-docenten is dit 33%. Zowel van de mbo- als van de hbo-docenten vindt echter ook bijna een kwart dat het juist een (sterk) negatieve invloed heeft. De overige 43% van de hbo-docenten en de resterende 33% van de w.o.-docenten vindt dat de leerwegen geen invloed hebben op de waarde van diploma's.

---

17 | In hoeverre beïnvloeden de leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarden van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

De belangrijkste redenen waarom docenten vinden dat leerwegen een *positieve* invloed hebben op de waarde van diploma's hebben te maken met het feit dat het onderwijs volgens hen meer is afgestemd op de student (vooral hbo-docenten), maar ook beter is afgestemd op de praktijk en het vervolgonderwijs:

- onderwijs dat bij student past, geschikt onderwijs voor iedereen (mbo 9%, hbo 28%);
- goed dat onderscheid gemaakt wordt (mbo 12%, hbo 18%);
- beter afgestemd op praktijk (mbo 12%, hbo 13%);
- maakt het diploma transparanter/duidelijker (voor werkgevers) (mbo 12%, hbo 8%);
- specialisatie/meer diepgang, gericht (mbo 7%, hbo 13%);
- betere aansluiting met vervolgonderwijs (mbo 12%, hbo 3%).

Docenten die denken dat leerwegen *geen* invloed hebben op de waarde van diploma's, lijken het ook niet altijd zo goed in te kunnen schatten. Dit blijkt uit het feit dat 27% van de mbo-docenten en 64% van de hbo-docenten 'weet niet' antwoordt op de vraag om hun antwoord 'geen invloed' te motiveren. Docenten die wel een motivatie geven, zeggen vooral dat de leerwegen volgens hen geen substantieel niveauverschil aangeven en dat de eindtermen hetzelfde zijn (mbo 16%, hbo 8%). Verder worden er zeer uiteenlopende antwoorden gegeven.

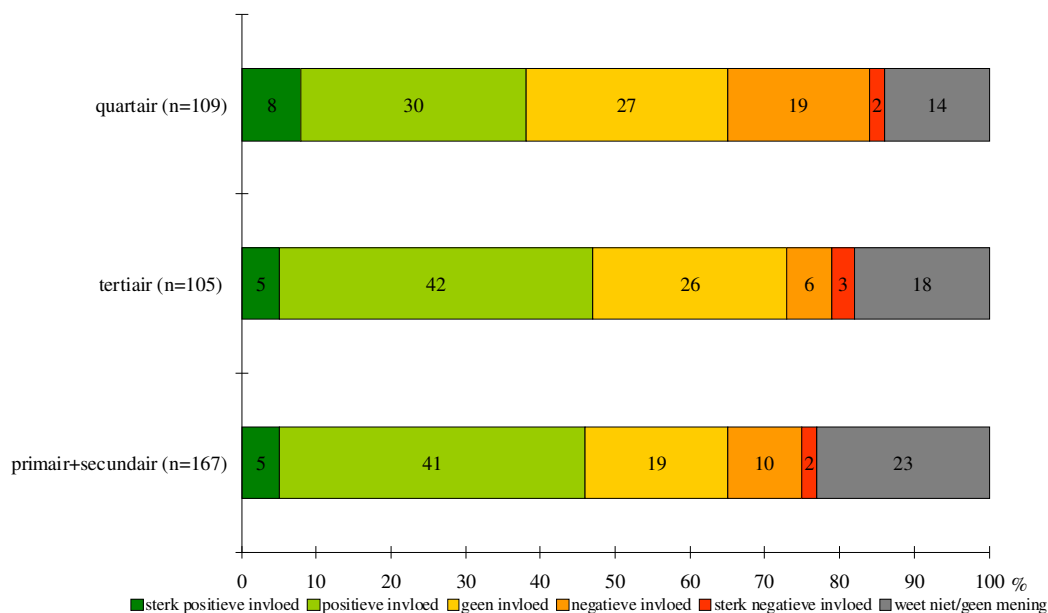
Docenten die vinden dat leerwegen een *negatieve* invloed hebben, vinden in tegenstelling tot de positieve docenten vaak dat leerwegen juist voor minder transparantie hebben gezorgd en ze hebben het idee dat het niveau van de opleidingen lager is geworden:

- maken het minder duidelijk/transparant (mbo 39%, hbo 13%);
- menging leerlingen lagere en hogere leerwegen haalt niveau naar beneden (mbo 14%, hbo 17%);
- algemeen: negatief imago van deze opleidingen (mbo 8%, hbo 10%);
- kwaliteit/niveau niet hoog genoeg/gedaald (mbo 11%, hbo 3%);
- mbo wordt geconfronteerd met instromers van te laag niveau (mbo 8%, hbo 3%);
- grote niveauverschillen (mbo 8%, hbo 3%).

Werkgevers

Werkgevers hebben minder vaak dan docenten de indruk dat leerwegen een negatieve invloed hebben op de waarde van (v)mbo-diploma's. Gemiddeld heeft 46% van de werkgevers het idee dat leerwegen een (sterk) positieve invloed hebben op de waarde van diploma's en 11% een (sterk) negatieve invloed. De percentages van docenten en werkgevers zijn niet helemaal een-op-een vergelijkbaar, omdat aan werkgevers ook de optie 'weet niet' is gegeven: 22% van de werkgevers heeft aangegeven niet te weten of leerwegen een positieve of negatieve invloed hebben.

18 | In hoeverre beïnvloeden de leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarden van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Werkgevers uit de verschillende sectoren verschillen niet veel in hun mening, alleen in de quartaire sector lijkt men opvallend vaker te vinden dat leerwegen een negatieve invloed hebben op de waarde van diploma's.

Er zijn geen verschillen tussen bedrijven van verschillende groottes.

De belangrijkste redenen waarom veel werkgevers het idee hebben dat leerwegen een *positieve* invloed hebben op de waarde van diploma's, zijn dat de opleiding hierdoor beter is afgestemd op de praktijk en dat ze de inhoud van de diploma's en de interesses van de student ook duidelijker maken:

- beter afgestemd op praktijk (29%);
- maakt het diploma transparanter/duidelijker (voor werkgevers) (15%);
- specialisatie/meer diepgang, gericht (13%);
- door de gekozen richting is het duidelijk waar de interesse van de student ligt (11%);
- van meerwaarde voor bedrijven, levert betere werknemers op (7%);
- onderwijs dat bij student past, geschikt onderwijs voor iedereen (7%).

Werkgevers die vinden dat leerwegen *geen* invloed hebben op de waarde van diploma's zeggen dit vooral omdat zij vinden dat het niet alleen gaat om het diploma, maar ook om de inzet en ervaring van de nieuwe werknemer (20%). Ook ziet 7% niet echt verschil: de eindtermen zijn volgens hen hetzelfde en 6% ziet geen verbetering ten opzichte van vroeger.

De werkgevers die zeggen dat leerwegen een *negatieve* invloed hebben op de waarde van diploma's, vinden vooral dat de verschillende leerwegen voor onduidelijkheid en minder transparantie zorgen:

- maakt het minder duidelijk/transparant (49%);
- vroeger met mavo was het duidelijker (13%);
- kwaliteit/niveau niet hoog genoeg/gedaald (13%);
- onvoldoende aansluiting met de praktijk (12%).

3.2 Profielen havo en vwo

Op havo- en vwo-opleidingen kunnen leerlingen kiezen uit vier profielen: cultuur & maatschappij, economie & maatschappij, natuur & gezondheid en natuur & techniek. In deze paragraaf laten we zien in hoeverre de docenten en werkgevers vinden dat dit een positieve dan wel negatieve invloed op de waarde van diploma's heeft.

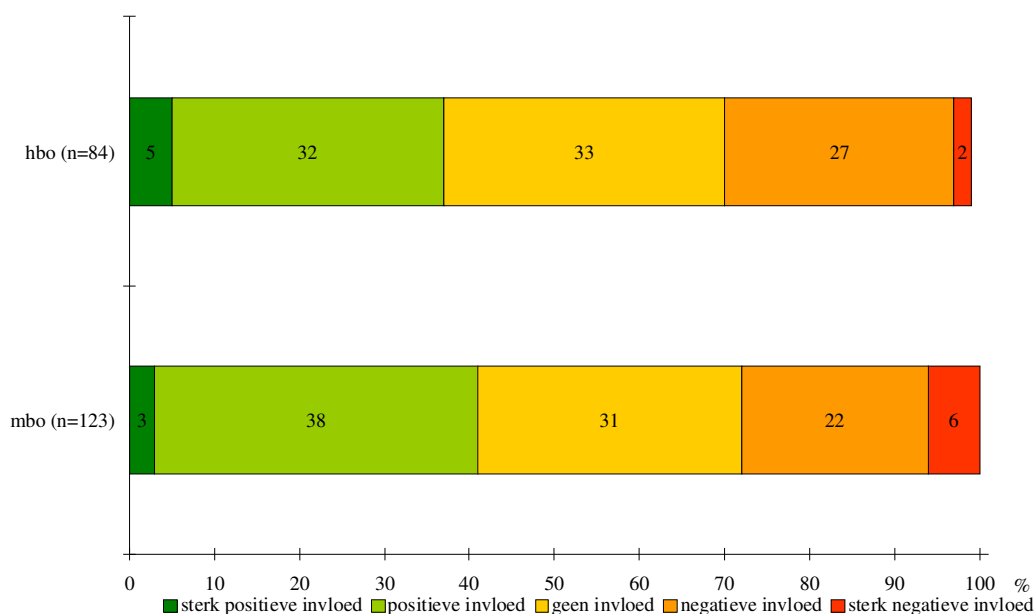
Docenten

Aan hbo- en w.o.-docenten is gevraagd wat zij vinden van de profielen. Er is enige verdeeldheid, maar de meerderheid is positief of neutraal: 41% van de hbo-docenten en 37% van de w.o.-docenten vindt dat ze een sterk/enigszins positieve invloed hebben op de waarde van diploma's, ongeveer een derde van beide groepen vindt dat ze geen invloed hebben. Toch vindt ook 28% van de hbo-docenten en 29% van de w.o.-docenten dat profielen een negatieve invloed hebben.

---

19 | In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?(docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

De belangrijkste reden waarom docenten vinden dat profielen een *positieve* invloed hebben, is dat ze volgens hen zorgen voor een betere aansluiting op de vervolgopleiding (hbo 22%, w.o. 29%). Ook wordt regelmatig genoemd:

- dat het zorgt voor duidelijkheid/transparantie (hbo 18%, w.o.16%);
- dat het goed aansluit bij de interesses van de leerling en daardoor gemotiveerde leerlingen oplevert (hbo 20%, niet genoemd door w.o.-docenten);

- dat het profiel met exacte vakken het diploma meer waarde geeft en dat er een duidelijker verschil is tussen lichte en zware profielen (hbo 10%, w.o. 16%).

Docenten die vinden dat het *geen verschil* maakt, geven vooral aan dat het niveau van de profielen gelijkwaardig is (hbo 26%, w.o. 25%) en dat ieder profiel zijn sterke en zwakke kanten heeft (hbo 8%, w.o. 14%).

De redenen waarom sommige docenten *negatief* zijn, hebben vooral te maken met de beperking in de keuze en de breedte van het vakkenpakket:

- te gespecialiseerd, middelbare schoolopleiding niet breed genoeg (hbo 38%, w.o. 20%);

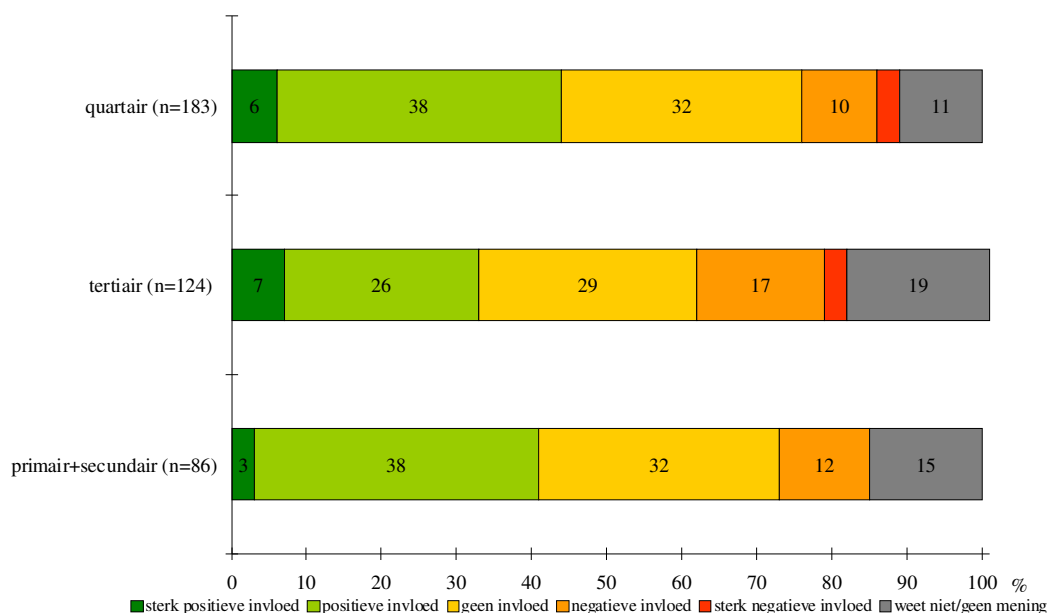
Ook vinden sommige docenten:

- dat de keuze op te jonge leeftijd gemaakt moet worden (hbo 26%, w.o. 8%);
- dat er teveel verschil zit tussen de profielen wat betreft moeilijkheidsgraad (hbo 15%, w.o. 20%).

Werkgevers

Ruim een derde van de werkgevers heeft het idee dat de profielen in het havo- en vwo-onderwijs een enigszins/sterk positieve invloed hebben op de waarde van havo- en vwo-diploma's. Daarnaast vindt ook bijna een derde dat ze geen invloed hebben. 16% vindt dat ze juist een negatieve invloed hebben, 17% weet het niet.

20 | In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?(werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Er zijn geen duidelijke verschillen tussen bedrijven uit verschillende sectoren.

Werkgevers die vinden dat de profielen een *positieve* invloed hebben, vinden vooral dat leerlingen hierdoor beter weten wat ze (later) willen en ze hun meer richting geven (20%) en voorkomen dat het te algemeen blijft (20%). Dit wordt vooral door bedrijven uit de tertiaire sector genoemd. Daarnaast vinden die 'positieve' werkgevers dat:

- ze zorgen voor transparantie/duidelijkheid en aangeeft waar de affiniteit van de student ligt (19%)
- ze een betere aansluiting geven op de praktijk (11%, vooral genoemd door tertiaire sector);
- ze gemotiveerde leerlingen opleveren omdat ze aansluiten op de interesses van de leerling (10%).

Net als bij de docenten zien we dat werkgevers die vinden dat het *geen verschil* maakt, vooral aangeven dat het niveau van de profielen gelijkwaardig is (26%). Daarnaast willen werkgevers hiermee ook vaak aangeven dat het voor hen niet uitmaakt omdat wat hen betreft andere zaken belangrijker zijn:

- het gaat om de ervaring/de motivatie (13%);
- de vervolgopleiding is belangrijker dan de middelbare school (10%).

Hoewel de werkgevers die positief zijn over de profielen het juist goed vinden dat deze voor een duidelijker richting en specialisatie zorgen, vinden werkgevers die hier *negatief* over zijn juist dat:

- profielen de vrije vakkeuze beperken (25%);
- de middelbare school hierdoor niet breed genoeg meer is (21%).

Omdat de groep 'negatieve' werkgevers slechts klein is, kunnen we niet zeggen of dit verschilt tussen de sectoren of bedrijfsgroottes.

3.3 Breed opleidingsaanbod hbo en w.o. en transparantie hiervan

Er bestaat een breed aanbod aan opleidingen op het hbo en w.o. De respondenten die te maken hebben met hbo- en/of w.o.-studenten of -sollicitanten is gevraagd naar hun oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo en w.o.. Dit is uitgelegd als 'dat duidelijk is welke opleidingen er bestaan en wat de inhoud van de opleidingen is'.

Docenten

Dit onderwerp is alleen voorgelegd aan de w.o.-docenten, zij hebben hun oordeel gegeven over de transparantie van het aanbod aan hbo-opleidingen.

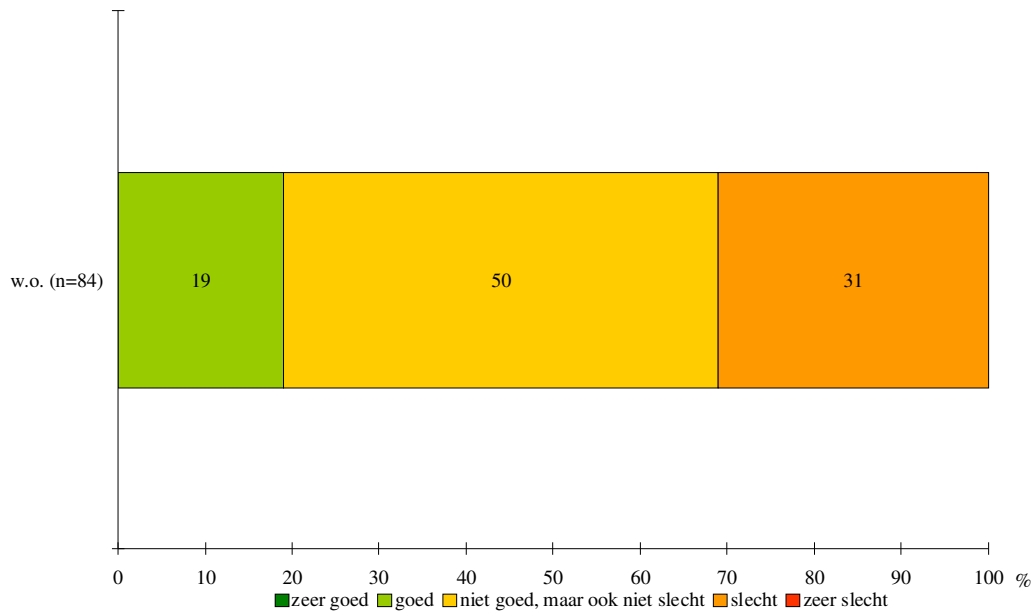
De grootste groep docenten vindt deze transparantie niet goed, maar ook niet slecht. Toch is er ook bijna een derde die deze slecht vindt.

---

21 | Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

Er is steeds een vrij kleine groep die 'goed', 'niet goed maar ook niet slecht' of 'slecht' heeft geantwoord. Daarom kunnen we alleen voorzichtig een indicatie geven van de redenen die er genoemd zijn.

De meest genoemde redenen waarom docenten de transparantie *niet (zo) goed* vinden, is dat er teveel verschillende opleidingen zijn, wat het onoverzichtelijk maakt. Daarnaast wordt regelmatig aangegeven dat er steeds nieuwe (Engelse) namen komen en dat het niet altijd duidelijk is wat je met een opleiding kunt. Ook zijn er docenten die zeggen dat ze zich er nooit in verdiept hebben en daarom hebben gekozen voor de optie niet goed, maar ook niet slecht.

De kleine groep docenten die de transparantie *wel goed* vindt (n=16), vindt vooral dat er duidelijke informatie beschikbaar is en alle informatie goed te vinden is op internet of bij de instellingen zelf.

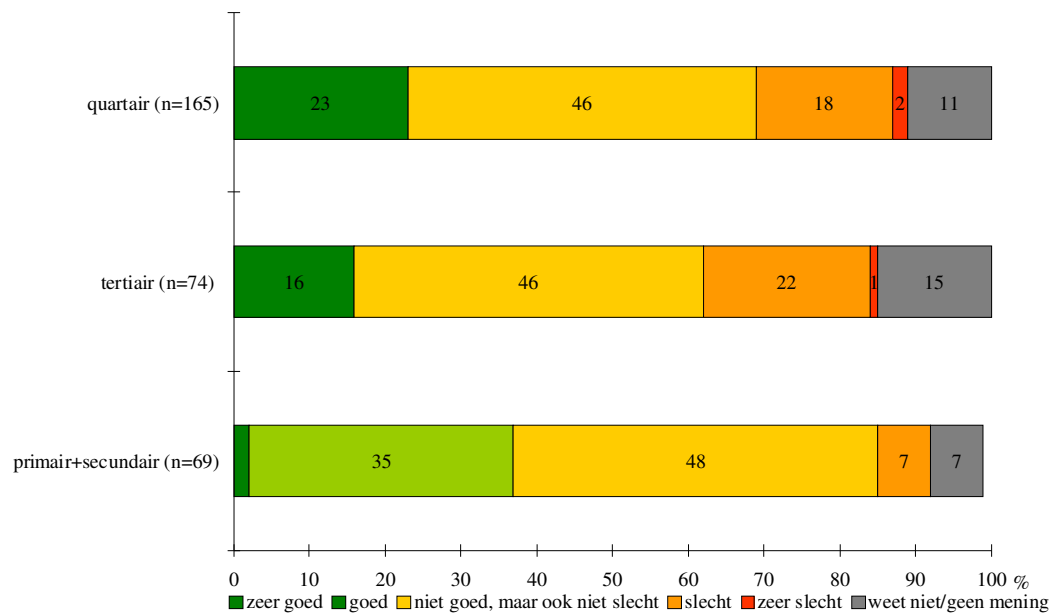
Werkgevers

Werkgevers zijn wat positiever dan docenten. Van de werkgevers vindt bijna de helft de transparantie van de opleidingen in het hbo en w.o. niet goed, maar ook niet slecht. Daarnaast vindt ruim een kwart deze transparantie wel goed en 15% juist slecht. 11% weet geen mening te geven.

---

22 | Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo en w.o.? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Zoals figuur 22 laat zien, zijn er wel verschillen tussen de sectoren. Opvallend is dat men in de quartaire sector, maar ook in de tertiaire sector vaker vindt dat de transparantie (zeer) slecht is. Wellicht komt dit doordat zij te maken hebben met meer werknemers van hbo- en w.o-niveau (zoals naar voren kwam in hoofdstuk 2) en daardoor ook meer verschillende opleidingen voorbij zien komen. Eenzelfde soort beeld zien we als we grotere en kleinere organisaties met elkaar vergelijken: de grotere bedrijven (50 werknemers of meer) zijn significant vaker positief (37%), maar ook significant vaker negatief (24%) dan de kleinere bedrijven. Waarschijnlijk kunnen zij beter een mening vormen omdat ze er meer mee te maken hebben. Personeelsfunctionarissen van grotere bedrijven antwoorden dan ook veel minder vaak 'weet niet'.

Werkgevers die *positief* zijn over de transparantie, zeggen vooral:

- dat ze de inhoud van en de informatie over de opleidingen gewoon duidelijk vinden (64%);
- dat ze het goed vinden dat er veel keuze/aanbod is (13%);
- dat deze informatie goed te vinden is op internet (8%) en in andere informatie van de opleidingen zelf (2%).

Werkgevers die de transparantie *niet goed, maar ook niet slecht* vinden, vinden:

- het aanbod juist te groot en (daardoor) onoverzichtelijk (20%);
- het bij sommige opleidingen onduidelijk wat je ermee kunt (12%, vooral genoemd door primaire/secundaire sector);
- dat er steeds andere (Engelse) namen voor richtingen/opleidingen komen (12%).

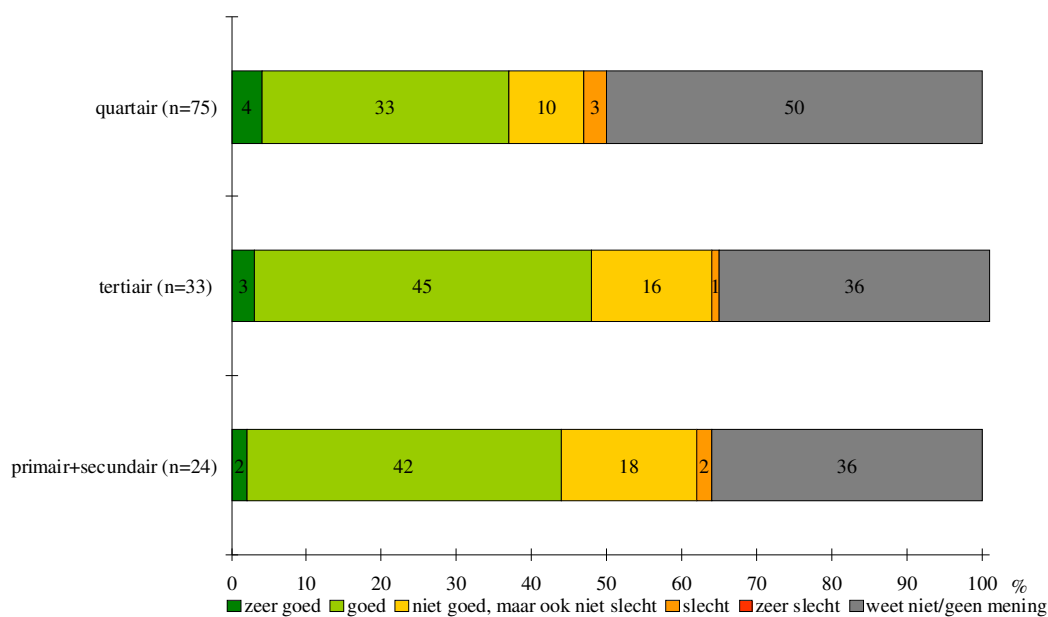
Er zijn maar weinig werkgevers die de transparantie *slecht* vinden en daardoor is er geen eenduidig beeld te geven van de redenen hiervoor.

3.4 Branchediploma's

Bij het selecteren van nieuwe medewerkers kunnen werkgevers te maken krijgen met branchediploma's van opleidingen zoals NIMA, Fenedex en VCA/VCU. Voor zover men bekend is met deze branchediploma's en er iets over kan zeggen, is men erg positief. 37% antwoordt weet niet/geen mening, maar bijna driekwart van de werkgevers die wel een mening geeft, is positief.

We zien in de grafiek dat werkgevers uit de quartaire sector minder hun mening geven over branchediploma's. Waarschijnlijk hebben bedrijven in deze sector er minder mee te maken. Als we 'weet niet' buiten beschouwing laten zijn werkgevers uit alle sectoren echter even positief over de waarde van branchediploma's.

23 | Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van branchediploma's? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Een aantal voorbeelden van de redenen waarom veel werkgevers de waarde van branchediploma's als (zeer) goed beoordelen, zijn:

- "Bij een branchediploma leer je specifiek het vak en bij een gewoon diploma is dat niet zo."
- "Combinatie van werken in en brancheopleiding volgen, geeft vaak zeer gemotiveerde medewerkers."

- “Dan gaat men echt de diepte in. je specialiseert je in een bepaalde richting. de branche volgt ontwikkelingen meestal op de voet en vertaalt dit meestal in de opleidingen. het resultaat is goede specialisten.”
- “De inhoud van de opleiding is vaker in samenspraak met werkgevers opgesteld.”

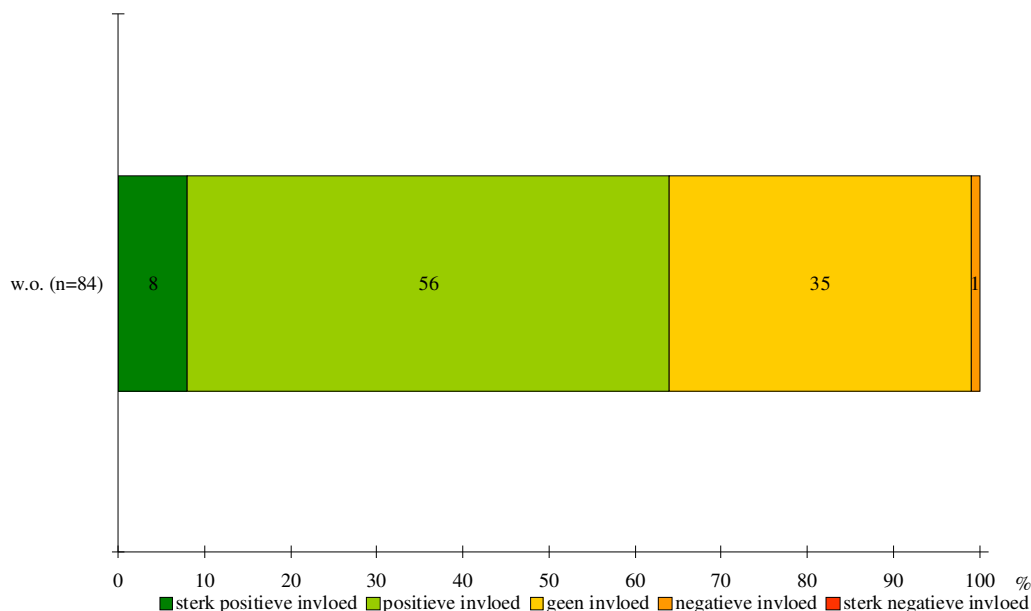
3.5 Diplomasupplement

Hogeronderwijsinstellingen moeten aan een diploma een supplement toevoegen. Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding. Het diplomasupplement moet de transparantie vergroten en de professionele erkenning van diploma's bevorderen.

Docenten

Omdat het diplomasupplement alleen betrekking heeft op hoger onderwijs, is deze vraag alleen aan w.o.-docenten gesteld. De meeste w.o.-docenten vinden dat het diplomasupplement de transparantie van Nederlandse diploma's inderdaad positief heeft beïnvloed (64%). Daarnaast vindt ruim een derde echter dat het geen invloed heeft op de transparantie. Slechts 1 docent ziet een negatieve invloed.

24 | In hoeverre heeft het diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

Docenten die zeggen dat het diplomasupplement geen invloed heeft op de waarde van diploma's, hebben dit vaak geantwoord omdat ze het niet goed weten: omdat ze het supplement niet kennen/er geen ervaring mee hebben.

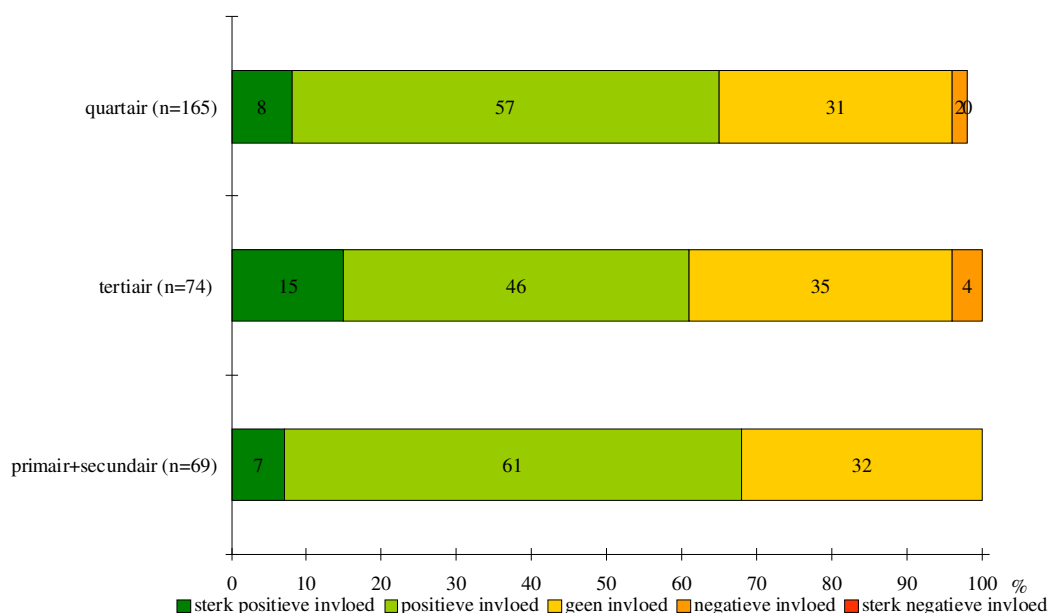
Een aantal voorbeelden van redenen waarom docenten vinden dat het diplomasupplement een positieve invloed heeft op de waarde van diploma's, zijn:

- "Ik ben hiermee niet bekend, maar het lijkt me dat het eigenlijk alleen maar tot verbetering kan leiden, vandaar mijn keuze."
- "Het geeft in ieder geval iets meer informatie dan enkel het algemene diploma."
- "Voor internationale erkenning is dit een verbetering."
- "Zeker waar het zeer exotische opleidingen betreft, geeft het supplement enige houvast over waar de opleiding nu over gaat."

Werkgevers

Net als bij de docenten, is de meerderheid van de werkgevers die wel eens hoger opgeleiden aannemen van mening dat het diplomasupplement zorgt (of als men er nog niet mee bekend is: kan zorgen) voor meer transparantie van Nederlandse diploma's (65%). Ook hier denkt een derde dat het geen invloed heeft en ziet bijna niemand een negatieve invloed van het diplomasupplement op de transparantie.

25 | In hoeverre heeft het diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Een aantal voorbeelden van redenen waarom werkgevers vinden dat het diplomasupplement een positieve invloed heeft op de waarde van diploma's, zijn:

- “Dan hoeft u het zelf niet op te zoeken.”
- “De vergelijkbaarheid is groter en het geeft werkgevers meer inzicht in de achtergrond van de opleiding.”
- “Hiermee wordt duidelijk wat de opleiding inhoudt en wat de student voor competenties heeft.”
- “Hoe meer informatie hoe beter het diploma in te schalen is.”

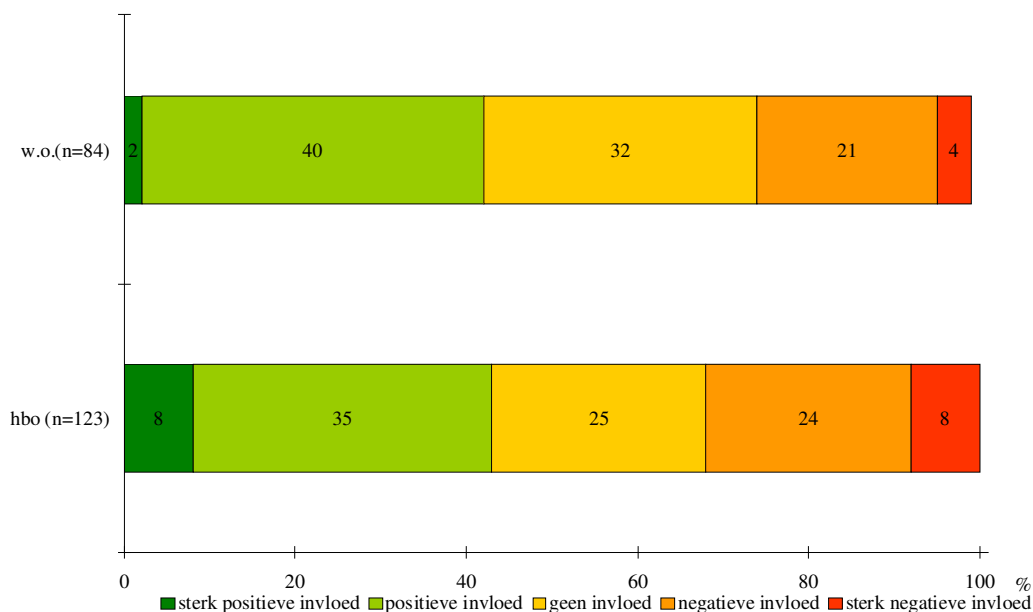
3.6 Ervaringscertificaten

Het erkennen van competenties die niet via formele scholing of opleiding zijn verworven, is een nieuwe ontwikkeling. De erkenning komt tot uitdrukking in een ervaringscertificaat. Hiermee kunnen studenten bijvoorbeeld vrijstellingen krijgen als ze besluiten een opleiding te gaan volgen.

Docenten

Aan hbo- en w.o.-docenten is gevraagd in hoeverre deze ervaringscertificaten volgens hen de waarde van diploma's positief of negatief beïnvloeden. Hoewel zowel van de hbo- als de w.o.-docenten 42% denkt dat dit een (sterk/enigszins) positieve invloed heeft op de waarde van diploma's, heeft ook een derde van de hbo-docenten en een kwart van de w.o.-docenten juist het idee dat ervaringscertificaten een negatieve invloed kunnen hebben.

26 | In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten naar uw mening de waarde van diploma's positief of negatief? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

Docenten die *positief* zijn over de invloed van ervaringscertificaten, vinden dat ervaring waardevol is en een goede indruk geeft van de kandidaat/student:

- ervaringscertificaten geven ervaring aan en geven een beeld van de kandidaat (hbo 15%, w.o. 28%);
- de combinatie van theorie en praktijk is waardevol, aanvulling op theorie (hbo en w.o. 11%);
- praktijkervaring is waardevol/belangrijk (hbo 11%, w.o. 8%);
- goed voor mensen die beter zijn met hun handen dan met hun hoofd (hbo 9%, w.o. 11%).

Er wordt wel vaak de kanttekening geplaatst dat goede criteria/toetsing wel een vereiste is (hbo 21%, w.o. 8%).

Docenten die vinden dat ervaringscertificaten *geen* invloed hebben op de waarde van diploma's, vinden vaak dat een diploma er niet anders van wordt, omdat het gaat om het eindniveau/de verkregen kennis (hbo 22%, w.o. 29%). Ook door deze groep wordt gezegd dat het belangrijk is dat een goede toetsing belangrijk is.

Docenten die vinden dat ervaringscertificaten een *negatieve* invloed hebben op de waarde van diploma's hebben ook hun twijfels over de toetsing/criteria:

- de beoordeling is te subjectief/ontransparant/niet gestandaardiseerd (hbo 49%, w.o. 38%)
- geen controle, kwaliteit is moeilijk te bewaken (hbo 18%, w.o. 5%)

Ook vindt 21% van de negatieve hbo-docenten en 38% van de negatieve w.o.-docenten dat er een risico is op kennishiaten, omdat competenties en ervaring niet onderling inwisselbaar zijn.

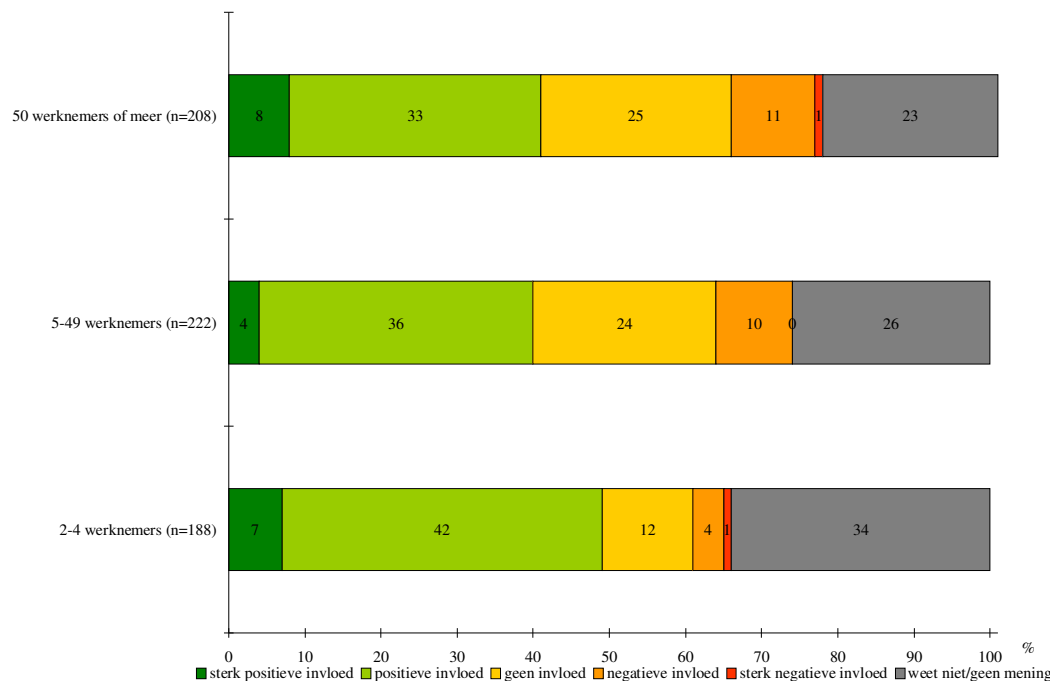
Werkgevers

Werkgevers hebben in vergelijking met docenten relatief vaker het idee dat ervaringscertificaten een positieve invloed hebben op de waarde van diploma's. Als we de werkgevers die geen mening weten te geven (28%) buiten beschouwing laten, vindt ruim de helft (57%) dat ervaringscertificaten een positieve invloed hebben. Dit verschilt nauwelijks tussen de sectoren. Wel lijken kleinere bedrijven iets positiever dan bedrijven met meer dan 5 werknemers.

---

27 | In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten volgens u de waarde van diploma's positief of negatief? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Werkgevers die *positief* zijn over de invloed van ervaringscertificaten, vinden vooral dat ervaring een waardevolle aanvulling is op de theorie:

- praktijkervaring is waardevol/belangrijk (24%);
- de combinatie van theorie en praktijk is waardevol, aanvulling op theorie (13%, vaakst genoemd door primaire/secundaire sector);
- ervaringscertificaten geven aan wat iemand in de praktijk echt kan (10%, vaakst genoemd door primaire/secundaire sector);
- ervaring is belangrijker dan een diploma/de theorie (9%);
- ervaringscertificaten geven ervaring aan en geven een beeld van de kandidaat (7%, vaker genoemd door tertiaire en quartaire sector).

Werkgevers die vinden dat ervaringscertificaten *geen* invloed hebben op de waarde van diploma's, vinden dat een diploma er niet anders van wordt, omdat het gaat om het eindniveau/de verkregen kennis (31%). Ook zijn sommigen kritisch over de toetsing/criteria bij het verkrijgen van een certificaat (12%). Een deel van de werkgevers heeft ook voor 'geen invloed' gekozen omdat men er zelf geen ervaring mee heeft (9%).

Werkgevers die het idee hebben dat ervaringscertificaten een *negatieve* invloed hebben op de waarde van diploma's, hebben ook vooral kritiek op de toetsing/beoordeling:

- de beoordeling is te subjectief/ontransparant (41%);

- het is geen diploma met een duidelijk examen (9%).

Ook vindt 16% van hen dat er een risico is op kennishiaten, omdat competenties en ervaring niet onderling inwisselbaar zijn en vindt 9% dat de ervaringscertificaten niet altijd aansluiten bij de praktijk of niet up-to-date zijn.

3.7 Invoering landelijk diplomaregister

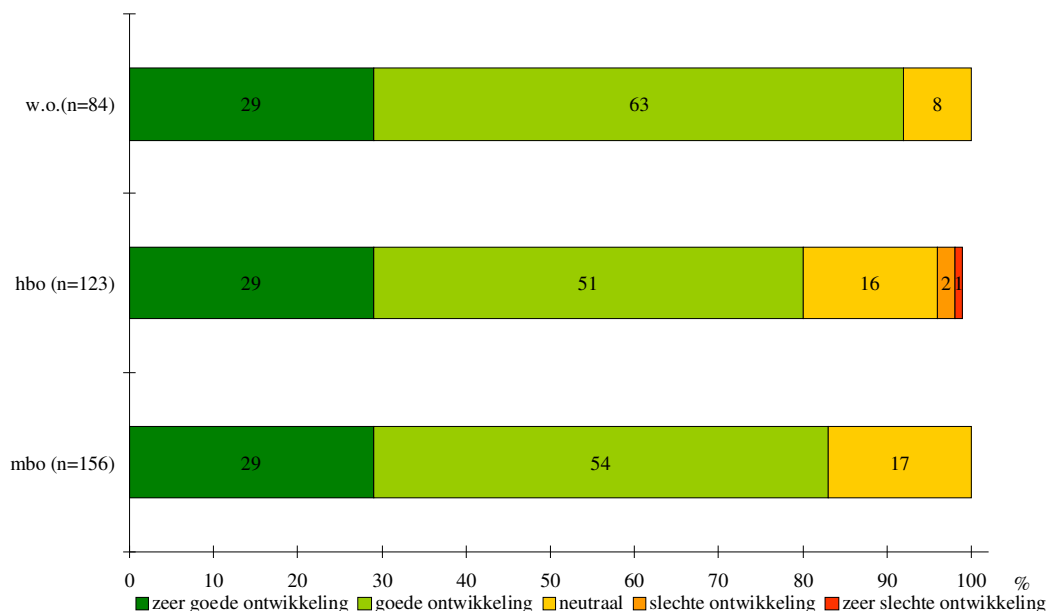
Er zijn vergevorderde plannen om een centraal landelijk diplomaregister in te voeren. Hierin worden de diplomagegevens van het door de overheid bekostigde onderwijs geregistreerd. De belangrijkste doelen van het diplomaregister zijn:

- fraudebestrijding en het bieden van helderheid over wat erkende diploma's zijn;
- lastenverlichting voor onderwijsinstellingen, burgers, overheid en potentiële werkgevers;
- een voorziening voor diplomabezitters bij verlies of diefstal van een diploma.

Docenten

Een grote meerderheid van de docenten vindt de invoering van het diplomaregister een (zeer) goede ontwikkeling, vrijwel niemand, met uitzondering van 4 hbo-docenten, heeft hier bezwaar tegen.

28 | Er zijn vergevorderde plannen om een centraal diplomaregister in te voeren (...uitleg..). Wat vindt u van deze ontwikkeling? (docenten)

Bron: TNS NIPO, 2010

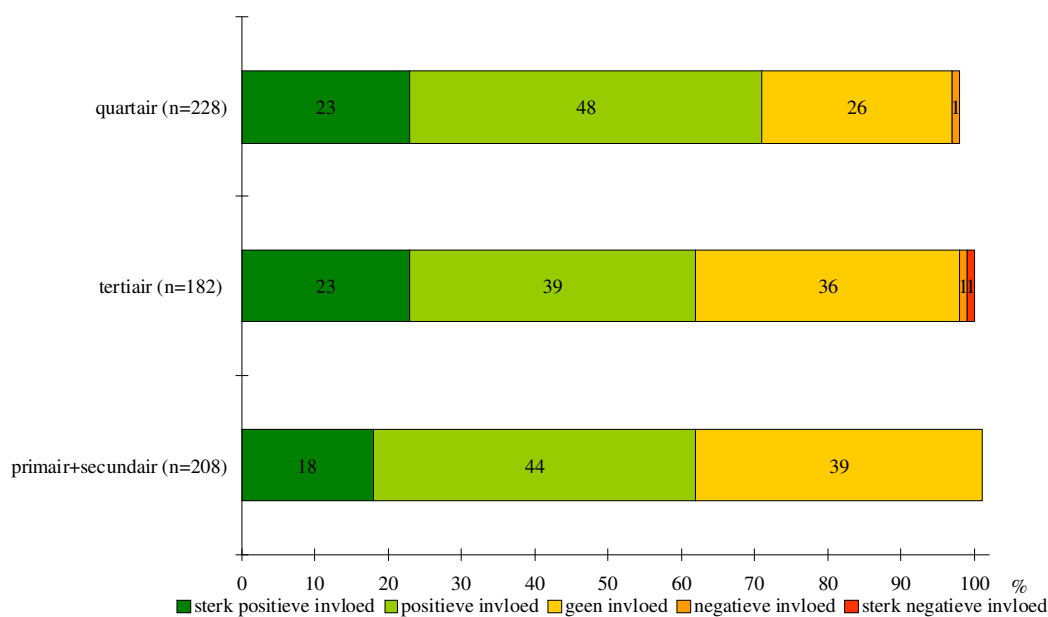
Werkgevers

Bij de werkgevers is de vraag iets anders gesteld. Hier is gevraagd in hoeverre men vindt dat het diplomaregister een positieve of negatieve invloed zal hebben op de waarde van diploma's van potentiële nieuwe medewerkers. Ook dan is er vrijwel niemand die een negatieve invloed ziet (slechts 1%). 62% heeft het idee dat het een (sterk) positieve invloed zal hebben en 37% verwacht niet dat het de waarde van diploma's zal beïnvloeden. Dat werkgevers vaker kiezen voor de neutrale antwoordcategorie, heeft waarschijnlijk te maken met het verschil in vraagstelling. Wellicht vinden zij het ook wel een goede ontwikkeling, maar denken zij niet dat het een daadwerkelijke invloed heeft op de waarde van diploma's..

---

29 | In hoeverre zal dit diplomaregister naar uw mening een positieve invloed hebben op het vertrouwen dat u heeft in de waarde van diploma's van uw potentiële nieuwe medewerkers? (werkgevers)

Bron: TNS NIPO, 2010

Bijlage 1 Vragenlijsten

Vragenlijst docenten

Inleiding

De volgende vragenlijst gaat over de diploma's die uw leerlingen/studenten behaald hebben in het onderwijs dat direct voorafgaat aan het onderwijs waarin u zelf werkzaam bent (verder te noemen: directe vooropleiding). We zullen ingaan op uw *oordeel* over de *waarde* van diploma's. We begrijpen dat u als docent wellicht niet heel concreet de diploma's van uw leerlingen/studenten beoordeelt, maar we zijn benieuwd naar uw *mening* over de diploma's in het onderwijs in het algemeen en in de directe vooropleiding in het bijzonder.

Controlevraag vooraf

---

30 | *In welk onderwijstype bent u werkzaam?*

---

1. mbo
2. hbo
3. w.o.
4. anders -> *einde vragenlijst, buiten doelgroep*

De waardering van diploma's op dit moment

---

31 | *Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van de diploma's van vooropleidingen?*

---

1. zeer goed
2. goed
3. redelijk
4. slecht
5. zeer slecht

---

32 | *Waarom beoordeelt u over het algemeen de waarde van de diploma's van directe vooropleidingen als <antwoord vraag 2>?*

---

*OPEN

Ervaren stijging of daling van de waarde van diploma's

---

33 | *Is de waarde van diploma's van vooropleidingen vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven?*

---

1. sterk gestegen
2. enigszins gestegen
3. gelijk gebleven
4. enigszins gedaald
5. sterk gedaald

---

34 | *(indien 61: antwoord 1 of 2) Waardoor is deze stijging volgens u veroorzaakt? (indien 61: antwoord 4 of 5) Waardoor is deze daling van de waarde van diploma's volgens u veroorzaakt? Wilt u dit zo uitgebreid mogelijk beschrijven?*

---

*OPEN

De factoren waarop men let bij de beoordeling van de waarde van diploma's

---

35 | *We willen graag weten in welke mate de volgende aspecten voor u een rol spelen als u een oordeel vormt over de waarde van het diploma van een directe vooropleiding.*

Grid:

- het behaalde niveau van de leerling
  - de kwaliteit van de examinering
  - goede naam van de vooropleiding
  - slagingspercentage van de vooropleiding
  - transparantie van de directe vooropleiding (duidelijkheid over wat men in deze opleiding/afstudeerrichting/leerweg leert)
  - de mate waarin het diploma (mede) is gebaseerd op elders verworven competenties (ervaringscertificaten)
-
1. speelt een zeer grote rol
  2. speelt een grote rol
  3. speelt een beetje mee
  4. speelt nauwelijks mee
  5. speelt helemaal niet mee

---

36 | *Zijn er nog andere aspecten die een rol spelen als u een oordeel vormt over de waarde van het diploma van een directe vooropleiding?*

Ja, namelijk.....

Ja, namelijk.....

Ja, namelijk.....

Nee

---

37 | *Hoe groot is de rol die <eerste ja, namelijk> speelt als u een oordeel vormt over de waarde van het diploma van een directe vooropleiding?*
<herhalen voor eventuele tweede en derde>

---

1. speelt een zeer grote rol
2. speelt een grote rol
3. speelt een beetje mee
4. speelt nauwelijks mee
5. speelt helemaal niet mee

---

38 | *In hoeverre vindt u de diploma's van de directe vooropleidingen **transparant**?*
Oftewel, is het duidelijk wat iemand met een bepaald diploma precies kan en weet?

---

1. zeer transparant
2. enigszins transparant
3. helemaal niet transparant

---

39 | *In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke directe vooropleidingen volgens u **consistent/vergelijkbaar**?*

---

1. zeer consistent
2. enigszins consistent
3. zeer verschillend

---

40 | *In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van het diploma van vooropleidingen?*

U kunt de vraag beantwoorden door het geven van een rapportcijfer, waarbij een 1 staat voor helemaal geen vertrouwen en een 10 voor heel veel vertrouwen.

<alleen vragen voor de diploma's die relevant zijn voor de betreffende docent>

- vmbo-diploma
- havo-diploma
- vwo-diploma
- mbo-diploma
- hbo-diploma

... (cijfer invullen, minimaal 1, maximaal 10)

---

41 | *(Indien vorige vraag: antwoord 1-6, per schooltype uitvragen) Waarom heeft u niet zoveel vertrouwen in diploma's van <type school>? Wilt u dit zo uitgebreid mogelijk toelichten?*

---

*OPEN

---

42 | *In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering op <invullen soort opleiding>? U kunt deze vraag beantwoorden door het geven van een rapportcijfer, waarbij een 1 staat voor helemaal geen vertrouwen en een 10 voor heel veel vertrouwen.*

<alleen vragen voor de diploma's die relevant zijn voor de betreffende docent>

- vmbo-opleidingen
- havo- opleidingen
- vwo- opleidingen
- mbo- opleidingen
- hbo- opleidingen

... (cijfer invullen, minimaal 1, maximaal 10)

---

43 | *(Indien vorige vraag: antwoord 1-6, per schooltype uitvragen) Waarom heeft u niet zoveel vertrouwen in de examinering van <soort opleiding>?*

---

*OPEN

De invloed van differentiatie tussen en binnen opleidingen in het 'reguliere' onderwijs

---

44 | (alleen voor mbo- en hbo-docenten) Er zijn verschillende leerwegen in het vmbo en mbo. In het vmbo de theoretische (TL), de kaderberoepsgerichte (KB, de basisberoepsgerichte (BB) en de gemengde leerweg (GL), in het mbo zijn dat de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) en de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL). In hoeverre beïnvloeden deze leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarde van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief?

---

1. sterk positieve invloed
2. enigszins positieve invloed
3. geen invloed
4. enigszins negatieve invloed
5. sterk negatieve invloed

---

45 | U gaf aan dat de leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening een <invullen antwoord vorige vraag> hebben op de waarde van vmbo- en mbo-diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

46 | (alleen voor docenten hbo en wo) Op havo- en vwo-opleidingen kunnen leerlingen kiezen uit vier profielen: cultuur & maatschappij, economie & maatschappij, natuur & gezondheid, natuur & techniek. In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?

---

1. sterk positieve invloed
2. enigszins positieve invloed
3. geen invloed
4. enigszins negatieve invloed
5. sterk negatieve invloed

---

47 | U gaf aan dat de profielen in het havo en vwo naar uw mening een <invullen antwoord vorige vraag> hebben op de waarde van havo- en vwo-diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

48 | (alleen voor wo-docenten) In het hbo bestaat een zeer breed aanbod aan opleidingen. Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo? Met transparantie bedoelen we dat duidelijk is welke opleidingen er bestaan en wat de inhoud van deze opleidingen is.

---

1. zeer goed
  2. goed
  3. niet goed, maar ook niet slecht
  4. slecht
  5. zeer slecht
-

49 | U gaf aan dat u de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo < invullen antwoord vorige vraag > vindt. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

De invloed van nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs

---

50 | (alleen voor w.o.-docenten) Hoger onderwijsinstellingen moeten aan een diploma een supplement toevoegen. Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding. Dit supplement moet de transparantie vergroten en de professionele erkenning van diploma's bevorderen.

In hoeverre heeft dit diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed?

---

1. sterk positieve invloed
  2. enigszins positieve invloed
  3. geen invloed
  4. enigszins negatieve invloed
  5. sterk negatieve invloed
-

51 | U gaf aan dat het diplomasupplement naar uw mening een < invullen antwoord vorige vraag > heeft op de transparantie van Nederlandse diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

52 | *Er zijn vergevorderde plannen om een centraal landelijk diplomaregister in te voeren. Hierin worden de diplomagegevens van het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs, beroeps- en volwassenenonderwijs en hoger onderwijs (hogescholen + universiteiten) geregistreerd. De belangrijkste doelen hiervan zijn:*
- fraudebestrijding en het bieden van helderheid over wat erkende diploma's zijn
- lastenverlichting voor onderwijsinstellingen, burgers, overheid en potentiële werkgevers
- een voorziening voor diplomabezitters bij verlies of diefstal van een diploma.
Wat vindt u van deze ontwikkeling?

---

1. zeer goede ontwikkeling
2. goede ontwikkeling
3. neutraal
4. slechte ontwikkeling
5. zeer slechte ontwikkeling

---

53 | *(alleen voor hbo- en w.o.-docenten) Het erkennen van competenties die niet via formele scholing of opleiding zijn verworven, is een nieuwe ontwikkeling. De erkenning komt tot uitdrukking in een ervaringscertificaat. Een van de functies van dit ervaringscertificaat is dat studenten hiermee vrijstellingen kunnen krijgen als ze besluiten een opleiding te gaan volgen.*
In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten naar uw mening de waarde van diploma's positief of negatief?

---

1. sterk positieve invloed
2. enigszins positieve invloed
3. geen invloed
4. enigszins negatieve invloed
5. sterk negatieve invloed

---

54 | *U gaf aan dat ervaringscertificaten naar uw mening een < antw vorige vraag > hebben op de waarde van Nederlandse diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?*

---

*OPEN

Oplossingen: wat er volgens de respondent beter kan

---

55 | *Als laatste willen we u vragen om suggesties voor verbeteringen. Wat zou er kunnen worden gedaan om uw vertrouwen in de diploma's van vooropleidingen te vergroten?*

---

*OPEN

Vragenlijst werkgevers (HR-functionarissen)

Inleiding

De volgende vragenlijst gaat over hoe u aankijkt tegen diploma's van (nieuwe) medewerkers. We zullen ingaan op de waarde die diploma's in uw ogen (dus voor uw bedrijf) hebben en ontwikkelingen die de waarde van diploma's van nieuwe medewerkers mogelijk kunnen beïnvloeden.

We beginnen met een aantal inleidende vragen.

---

56 | *Hoeveel nieuwe medewerkers worden er in een jaar gemiddeld aangenomen in uw bedrijf?*

---

1. minder dan 5
2. 5 tot 10
3. 10 tot 19
4. 20 tot 29
5. 30 of meer

---

57 | *Van welke opleidingsniveaus neemt u wel eens nieuwe medewerkers aan? Het gaat om het hoogste opleidingsniveau dat een medewerker heeft afgerond?*

---

1. vmbo
2. mbo
3. havo
4. vwo
5. hbo
6. w.o.

---

58 | *In welke mate spelen behaalde diploma's en certificaten (zoals formele opleidingscertificaten en de minder formele ervaringscertificaten) voor u een rol bij de selectie van nieuwe medewerkers?*

---

1. in zeer grote mate
2. in grote mate
3. in kleine mate
4. in zeer kleine mate

De waardering van diploma's op dit moment

Dan gaan we nu in op uw waardering van diploma's.

---

59 | *Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van de diploma's die nieuwe medewerkers in hun opleiding hebben behaald? Het gaat hierbij dus om de waarde die diploma's voor u hebben.*

---

1. zeer goed
2. goed
3. redelijk
4. slecht
5. zeer slecht

---

60 | *Waarom beoordeelt u over het algemeen de waarde van de diploma's die uw nieuwe medewerkers in hun opleiding hebben behaald als <antwoord vraag 2>?*

---

*OPEN

Ervaren stijging of daling van de waarde van diploma's

---

61 | *Is de waarde van diploma's naar uw idee vergeleken met 10 jaar geleden gestegen, gedaald of gelijk gebleven?*

---

1. sterk gestegen
2. enigszins gestegen
3. gelijk gebleven
4. enigszins gedaald
5. sterk gedaald

---

62 | *(indien 61: antwoord 1 of 2) Waardoor is deze stijging volgens u veroorzaakt? (indien 61: antwoord 4 of 5) Waardoor is deze daling van de waarde van diploma's volgens u veroorzaakt? Wilt u dit zo uitgebreid mogelijk beschrijven?*

---

*OPEN

De factoren waarop men let bij de beoordeling van de waarde van diploma's

---

63 | *We willen graag weten in welke mate de volgende aspecten voor u een rol spelen als u zich een oordeel vormt over de waarde van het diploma van potentiële nieuwe medewerkers.*

In Grid:

- het behaalde niveau van de medewerker
  - de kwaliteit van de examinering
  - goede naam van de opleiding
  - slagingspercentage van de opleiding
  - transparantie van de opleiding (duidelijkheid over wat men in deze opleiding/afstudeerrichting/leerweg leert)
  - de mate waarin het diploma (mede) is gebaseerd op elders verworven competenties (ervaringscertificaten)
-
1. speelt een zeer grote rol
  2. speelt een grote rol
  3. speelt een beetje mee
  4. speelt nauwelijks mee
  5. speelt helemaal niet mee

---

64 | *Zijn er nog andere aspecten die een rol spelen als u een oordeel vormt over de waarde van het diploma van potentiële nieuwe medewerkers?*

Ja, namelijk.....

Ja, namelijk.....

Ja, namelijk.....

Nee

---

65 | *Hoe groot is de rol die <eerste ja, namelijk> speelt als u een oordeel vormt over de waarde van het diploma van potentiële nieuwe medewerkers?
<herhalen voor eventuele tweede en derde>*

---

1. speelt een zeer grote rol
2. speelt een grote rol
3. speelt een beetje mee
4. speelt nauwelijks mee
5. speelt helemaal niet mee

---

66 | *In hoeverre vindt u de diploma's van potentiële nieuwe medewerkers **transparant**?
Oftewel, is het duidelijk wat een potentiële nieuwe medewerker met een bepaald
diploma precies kan en weet?*

---

1. zeer transparant
2. enigszins transparant
3. helemaal niet transparant

---

67 | *In hoeverre is de waarde van diploma's van soortgelijke opleidingen volgens u
consistent/vergelijkbaar?*

---

1. zeer consistent
2. enigszins consistent
3. zeer verschillend

---

68 | *In welke mate kunt u voor uw gevoel vertrouwen op de waarde van het diploma van
nieuwe medewerkers die bij u binnenkomen met onderstaand(e) diploma(s)?
U kunt de vraag beantwoorden door het geven van een rapportcijfer, waarbij een 1
staat voor helemaal geen vertrouwen en een 10 voor heel veel vertrouwen.*

<alleen vragen voor de diploma's die relevant zijn voor de betreffende werkgever, op
basis van vraag 3>

- vmbo-diploma
- havo-diploma
- vwo-diploma
- mbo-diploma
- hbo-diploma
- w.o.-diploma

... (cijfer invullen, minimaal 1, maximaal 10)

---

69 | *(indien vorige vraag: 1-6, per schooltype uitvragen) Waarom heeft u niet zoveel
vertrouwen in <soort diploma's>? Wilt u dit zo uitgebreid mogelijk toelichten?*

---

*OPEN

---

70 | *In welke mate heeft u in het algemeen vertrouwen in de kwaliteit van de examinering op <invullen soort opleiding>? U kunt deze vraag beantwoorden door het geven van een rapportcijfer, waarbij een 1 staat voor helemaal geen vertrouwen en een 10 voor heel veel vertrouwen.*

<alleen vragen voor de diploma's die relevant zijn voor de betreffende werkgever, op basis van vraag 3>

- vmbo-opleidingen
- havo- opleidingen
- vwo- opleidingen
- mbo- opleidingen
- hbo- opleidingen
- w.o.-opleidingen

... (cijfer invullen, minimaal 1, maximaal 10)

---

71 | *(indien vorige vraag: 1-6, per schooltype uitvragen) Waarom heeft u niet zoveel vertrouwen in de examinering van <soort opleiding>?*

---

*OPEN

De invloed van differentiatie tussen en binnen opleidingen binnen en buiten het 'reguliere' onderwijs

---

72 | *(Alleen indien vraag 2: vmbo en/of mbo) Er zijn verschillende leerwegen in het vmbo en mbo. In het vmbo de theoretische (TL), de kaderberoepsgerichte (KB), de basisberoepsgerichte (BB) en de gemengde leerweg (GL), in het mbo zijn dat de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) en de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL). In hoeverre beïnvloeden deze leerwegen in het vmbo en mbo naar uw mening de waarde van vmbo- en mbo-diploma's positief of negatief?*

---

1. sterk positieve invloed
  2. enigszins positieve invloed
  3. geen invloed
  4. enigszins negatieve invloed
  5. sterk negatieve invloed
- +weet niet/geen mening

---

73 | (niet stellen indien vorige vraag: weet niet) U gaf aan dat de leerwegen in het vmbo en mbo volgens u een <invullen antwoord vorige vraag> hebben op de waarde van diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

74 | (Alleen indien vraag 2: havo en/of vwo en/of hbo en/of w.o.) Op havo- en vwo-opleidingen kunnen leerlingen kiezen uit vier profielen: cultuur & maatschappij, economie & maatschappij, natuur & gezondheid, natuur & techniek. In hoeverre beïnvloeden deze profielen naar uw mening de waarde van havo- en vwo-diploma's positief of negatief?

---

1. sterk positieve invloed
  2. enigszins positieve invloed
  3. geen invloed
  4. enigszins negatieve invloed
  5. sterk negatieve invloed
- +weet niet/geen mening
-

75 | (niet stellen indien vorige vraag: weet niet) U gaf aan dat de profielen in het havo en vwo naar uw mening een <invullen antwoord vorige vraag> hebben op de waarde van havo- en vwo-diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

76 | (Alleen indien vraag 2: hbo en/of w.o.) In het hbo en w.o. bestaat een breed aanbod aan opleidingen. Wat is uw oordeel over de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo en w.o.? Met transparantie bedoelen we dat duidelijk is welke opleidingen er bestaan en wat de inhoud van deze opleidingen is.

---

1. zeer goed
  2. goed
  3. niet goed, maar ook niet slecht
  4. slecht
  5. zeer slecht
- + weet niet/geen mening
-

77 | U gaf aan dat u de transparantie van het opleidingsaanbod in het hbo en w.o. <invullen antwoord vorige vraag> vindt. Wilt u uw antwoord motiveren?

---

*OPEN

---

78 | *Hoe beoordeelt u over het algemeen de waarde van branchediploma's die nieuwe medewerkers hebben behaald in relatie tot 'reguliere' diploma's? Met branchediploma's bedoelen we branchespecifieke diploma's van opleidingen als bijvoorbeeld NIMA (marketing), FENEDEX (internationaal ondernemen) of VCA/VCU (aannemerij).*

---

1. zeer goed
  2. goed
  3. redelijk
  4. slecht
  5. zeer slecht
- + weet niet/geen ervaring mee

---

79 | *(niet stellen indien vorige vraag: weet niet) U gaf aan dat u de waarde van branchediploma's die nieuwe medewerkers hebben behaald in relatie tot 'reguliere' diploma's <invullen antwoord vorige vraag> beoordeelt. Wilt u uw antwoord motiveren?*

---

*OPEN

De invloed van nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs

---

80 | *Het erkennen van competenties die niet via formele scholing of opleiding zijn verworven, is een nieuwe ontwikkeling. De erkenning komt tot uitdrukking in een ervaringscertificaat. Een van de functies van dit ervaringscertificaat is dat studenten hiermee vrijstellingen kunnen krijgen als ze besluiten een opleiding te gaan volgen. In hoeverre beïnvloeden deze ervaringscertificaten naar uw mening de waarde van diploma's positief of negatief?*

---

6. sterk positieve invloed
  7. enigszins positieve invloed
  8. geen invloed
  9. enigszins negatieve invloed
  10. sterk negatieve invloed
- +weet niet/geen ervaring mee

---

81 | *(niet stellen indien vorige vraag: weet niet) U gaf aan dat ervaringscertificaten naar uw mening een < invullen antwoord vorige vraag > hebben op de waarde van Nederlandse diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?*

---

*OPEN

---

82 | *(alleen stellen indien vraag 3: hbo en/of w.o.) Hoger onderwijsinstellingen moeten aan een diploma een supplement toevoegen. Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding. Dit supplement moet de transparantie vergroten en de professionele erkenning van diploma's bevorderen.*
In hoeverre heeft dit diplomasupplement naar uw mening de transparantie van Nederlandse diploma's beïnvloed?
Indien u nog niet eerder te maken heeft gehad met diplomasupplementen, geeft u dan aan in hoeverre u verwacht dat dit de transparantie beïnvloedt.

---

1. sterk positieve invloed
2. enigszins positieve invloed
3. geen invloed
4. enigszins negatieve invloed
5. sterk negatieve invloed

---

83 | *U gaf aan dat het diplomasupplement naar uw mening een < invullen antwoord vorige vraag > heeft op de transparantie van Nederlandse diploma's. Wilt u uw antwoord motiveren?*

---

*OPEN

---

84 | *En in hoeverre maakt dit diplomasupplement het voor u gemakkelijker om een oordeel te vormen over de waarde van diploma's?*
Indien u nog niet eerder te maken heeft gehad met diplomasupplementen, geeft u dan aan in hoeverre u dit verwacht.

---

1. veel gemakkelijker
2. iets gemakkelijker
3. nauwelijks gemakkelijker
4. niet gemakkelijker

---

85 | *Er zijn vergevorderde plannen om een centraal landelijk diplomaregister in te voeren. Hierin worden de diplomagegevens van het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs, beroeps- en volwassenenonderwijs en hoger onderwijs (hogescholen + universiteiten) geregistreerd. De belangrijkste doelen hiervan zijn:*

- *fraudebestrijding en het bieden van helderheid over wat erkende diploma's zijn*
- *lastenverlichting voor onderwijsinstellingen, burgers, overheid en potentiële werkgevers*
- *een voorziening voor diplomabezitters bij verlies of diefstal van een diploma.*

In hoeverre zal dit diplomaregister naar uw mening een positieve invloed hebben op het vertrouwen dat u heeft in de waarde van diploma's van uw potentiële nieuwe medewerkers?

---

1. sterk positieve invloed
2. enigszins positieve invloed
3. geen invloed
4. enigszins negatieve invloed
5. sterk negatieve invloed

Oplossingen: wat er volgens de respondent beter kan

---

86 | *Als laatste willen we u vragen om suggesties voor verbeteringen. Wat zou er volgens u kunnen worden gedaan om uw vertrouwen in de diploma's van opleidingen te vergroten?*

---

*OPEN